"I don't do drugs. I am drugs."

FRANCESCA

Kütüphane-Arşiv-Müze Kültürü e-Dergisi

MONOKROM

GÖKYÜZÜNÜ NASIL ARŞİVLERSİNİZ? • WAHIDI AMIRI • BİR MÜZE KURMAK

BİLİMSEL ETKİNLİKLERE KATILIMDA EŞİTLİK İÇİN BİR MANİFESTO

BUTİK SANAT ATÖLYELERİ İHTARNAMESİ • GHOSTLY KISSES

GRÖNHOLM METODU

YÖNETMEN: Hakan Elmasoğlu

OYUNCULAR: Birce Birsel Çağlar, Diren Özdoğal, Ali Şaşkara, Nazım Bayraktaroğlu

YAZAR: Jordi Galceran ÇEVİREN: Beliz Goşar YÖNETMEN YARDIMCISI: Zehra Evliya Parıldak DEKOR / KOSTÜM TASARIM: Fatma Bender KOSTÜM UYGULAMA: Gülsen Dünki
DEKOR UYGULAMA: Mehmet Isırgan IŞIK TASARIM: Ekip Çalışması IŞIK UYGULAMA: Mustafa Kral MÜZİK EFEKT TASARIM VE UYGULAMA: Fatih Çiçekli SAHNE AMİRİ: Ulaş Öğüç
DRAMATURG: Ayla Çağla Öztaşçı SAHNE TEKNİSYENİ: Yalçın Arıcı BASIN - SOSYAL MEDYA: Pınar İnandım TURNE SORUMLUSU: Mehmet Samer GRAFİK TASARIM: Barış Argus

0392 228 71 91 /ktdtiyatrolari tiyatro.gov.ct.tr

KIBRISTÜRK DEVLET TİYATROLARI

+16

14th

isffc

International Short Film Festival of Cyprus

Submit your Shorts

deadline **01.06.2024**

FilmFreeway shortfilmdepot.com
Upload and send your film to festivals

Διοργανωτές / Organisers

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ριαλτο

EUROPEAN FILM AWARDS

SHARE
architects.com
LEAD ARCHITECTS
AND CONTRACTORS

SHARE CYPRUS 2024

INTERNATIONAL ARCHITECTURE FORUM

A Must-Attend Gathering of Top Architecture and Construction Leaders in Cyprus.

Topics:

Facades design
Good living architecture

Tuesday:

16 April 2024

Nicosia Municipal Theater

Organizer

SHARE
architects.com
LEAD ARCHITECTS
AND CONTRACTORS

Co -Organizer

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ

Institutional partner

ΚΤΗΚ

INTERESTED TO FIND OUT MORE ABOUT TH EVENT AND SERVICE PACKAGES?

Get in touch with us
share@share-architects.com
+40740 117 599

KÜNYE

FRANCESCA

Kütüphane-Arşiv-Müze Kültürü e-Dergisi

#francesca

TEZARUS Yazılım ve Bilgi Hizmetleri Ltd. adına İmtiyaz Sahibi
Serkan İpekçi

Reklam-Pazarlama
Reklam ve proje önerileriniz için:
info@tezar.us

Yayın sıklığı: Düzensiz
Yayın türü: Elektronik ve açık erişim
Yayın yeri: Gazimağusa, KKTC

FRANCESCA sadece elektronik ortamda yayınlanmakta olup, tamamı ya da bir bölümünün üçüncü kişi ve kurumlarla paylaşımı tamamen serbesttir. Olası tüm soru, görüş ve yorumlarınız için bize İletişim başlığındaki kanallar üzerinden ulaşabilirsiniz. FRANCESCA'nın güncel ve arşiv sayılarının tamamına www.tezar.us web sitesinden erişebilirsiniz.

Yayınlayan
FRANCESCA e-dergi, Kuzey Kıbrıs'ın ilk ve tek KAM (Kütüphane-Arşiv-Müze) ürün ve çözümleri firması TEZARUS Yazılım ve Bilgi Hizmetleri tarafından yayınlanmaktadır.

Yayın İlkeleri
FRANCESCA'nın yayıncılık anlayışı, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) ve Kadının Güçlenmesi Prensipleri (WEPs) çerçevesinde şekillenmiştir.

Abonelik
FRANCESCA, bir elmas açık erişim yayındır. Elmas açık erişim (Diamond open access) yayınlar hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. www.scienceeurope.org > Our priorities > Open access > Diamond open access

İletişim
Gazimağusa Teknoloji Geliştirme Bölgesi (DAÜ Teknopark), 99628, Gazimağusa, KKTC
+90 548 876 99 96
info@tezar.us www.tezar.us

Sayı I (Şubat 2024)

Kapak Fotoğrafı
Gerhard Richter'in "Betty" isimli tablosu (1988). Tablo şu an Missouri'deki St. Louis Sanat Müzesi'ndedir. Ayrıntılı bilgi için bkz. https://www.slam.org/collection/objects/23250/

Görsel Kaynakçası
s.6 (Aziz Jus, @azizjus); s.9 (Rabie Madaci, @itsrobcam), s.11 (Léa Crespi, Liberation); s.19 (Laurent Perren, @laurent_perren); s. 23 (Blake Cheek, @blakecheekk); s.27 (Julian Mora, @julivajuli); s.29 (Fredrik Sandberg, @sandberg_photography); s.33 (Fred Gervais, www.fredgervais.com)

WOMEN'S EMPOWERMENT PRINCIPLES · DIAMOND OPEN ACCESS · creative commons · UN GLOBAL COMPACT United Nations Global Compact

Editörden

Kütüphanecilik, arşivcilik ve müzecilik birer sanat dalı mıdır? Bu bilgi ve bellek kurumları sanatsal üretime kaynaklık edebilirler mi, yoksa sadece bir noktaya kadar ilham kaynağı mı olurlar? Ya kütüphaneciler küratör, arşivciler tasarımcı, müzeciler performans sanatçısı olabilir mi? Modern tarih, birçok edebiyatçının, sanatçının, hatta bir Osmanlı şehzadesinin sayısız kütüphane, arşiv ya da müze deneyimini barındırır. Bu üç alanın sanat dallarıyla olan ilişkisi, olası yakınlığı ve karşılıklı beslenmesinin izlerini arıyor ve yenilerinin oluşmasını amaçlıyoruz.

Sanatı harekete geçiren ilhamın, sanatsal üretimle bizlere dönüp ilham verişi karşısında en hafif tabirle büyülenmeliyiz.

2023'ün başlarından bugüne değin planladığımız ve sanatsal bir dokunuşla yeniden kurguladığımız, hatta dönüştürdüğümüz ANTOINETTE e-bülteni, bu ilk sayıyla beraber ismini de yenileyerek size "FRANCESCA: Kütüphane-Arşiv-Müze Kültürü e-dergisi" olarak sunmanın heyecanını taşıyor ve sizinle nicelerini paylaşmayı düşlüyoruz. Her sayıda size kütüphane, arşiv ve müze alanının, sanatın fikirsel ve materyalist çıktılarına dönüştüğü içerikler sunmaya çabalayacağız. Çünkü sanat ile bilgi ve bellek kurumlarının bireyler ve toplumlar için ayrı ayrı dönüştürücü gücüne inanıyoruz.

Bu ilk sayıda, 2023 yılının Nobel Edebiyat Ödülünü kazanan Norveçli yazar Jon Fosse ile The New Yorker için Merve Emre’nin yaptığı röportaja yer veriyoruz. Taliban Afganistanında kendi kütüphanesini kuran aktivist Wahida Amiri’nin mücadelesini birlikte selamlayacağız. Kütüphaneci Hêlin İlcek’in, harika bir anlatımla kaleme aldığı “Kütüphanecilikte Manguel Hevesi” ile okuma eylemi üzerine düşünmenizi sağlayacağına eminiz. “Gökyüzünü arşivlemek” ve “Bir müze kurmak” üzerine sizi harekete geçirecek başka yazılarımız da var. Bu ilk sayıda bize Fransız-Kanadalı şarkıcı-söz yazarı Margaux Sauvé, tınılarıyla eşlik ederken, Kıbrıs ve Türkiye’deki mesleki gelişmelere yer verdiğimiz bölümleri es geçmemenizi dileriz.

Son olarak sormadan edemiyoruz: Ey Yahuda! Aralarında bir oyuncak kütüphanesi de olan, Gazze’nin kuzeyindeki o 20’ye yakın kütüphaneyi bombalamanın nedeni, Hamas’tan daha çok bilginin ışığı etrafında toplanan insanlardan korktuğun için midir?

Barış hemen şimdi!

Serkan İPEKÇİ
serkan@tezar.us

#francesca

BU SAYIDA

XXIX "Söyleyemediğin şeyi yazmak zorundasın." Bu benim düşünce tarzıma daha yakın.

VI Akademik kütüphaneciler için mesleki gelişimin yüksek maliyeti

IV Bilimsel Etkinliklere Katılımda Eşitlik İçin Bir Manifesto

XI Raflar arasında yaşamak: Kütüphanecilikte Manguel hevesi

XIV Kütüphaneme ne oldu hiç bilmiyorum

XIX Gökyüzünü nasıl arşivlersiniz?

ETİ SODA
HACETTEPE
Kariyer
Fuarı'24
7-8 MART
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TUNÇALP ÖZGEN
KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ
170+ KATILIMCI FİRMA
MÜLAKAT SİMÜLASYONLARI
İŞ/STAJ İMKANLARI
WORKSHOPLAR & PANELLER
C LEVEL OTURUMLARI
#ZirveSenin!
/HUKSF
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Serkan
GÜMRÜKÇÜOĞLU
HAVELSASN
Kariyer Fuarı'23
#ZirveSenin
SAVUN
Fuarda
KARİYER FUARI'23

Ne Oldu?

'British Library' Çevrimiçi Kataloğu Yeniden Yayında

İngiliz Milli Kütüphanesi, siber saldırı sonucunda bir fidye yazılım grubunun kütüphanenin web sitesini ve çevrimiçi kataloğunu çökertmesinin ardından kurtarma sürecinde ilk büyük adımı attı. Kütüphane, çevrimiçi kataloğun yeniden tüm kullanıcıların erişimine açıldığını duyurdu.

www.bl.uk Londra

İspanya'nın Müzeleri 'Sömürgesizleştiriliyor'

İspanya Kültür Bakanı ve ülkenin sosyalist liderliğindeki koalisyon hükümetinin bir üyesi olan Ernest Urtasun, devlet tarafından işletilen 17 müzeyi "mirasa, tarihe ve sanatsal mirasa bakış açımıza sıklıkla zarar veren sömürgeci bir çerçevenin ya da toplumsal cinsiyet veya etnosentrik alışkanlıklara bağlı bir çerçevenin üstesinden gelmek" için gözden geçireceklerini açıkladı.

https://cultura.gob.es/en/portada.html Madrid

The Met, 5 yıllık renovasyonun ardından 45 Avrupa sanat galerisini yeniden açtı.

Rembrandt, Caravaggio, Goya - The Metropolitan Museum of Art'ın müze tarihindeki en büyük altyapı yenilemesi sayesinde hepsi yepyeni bir ışığa büründü. Proje, 150 milyon dolarlık (yaklaşık 138 milyon €) bir bütçe gerektiren, müze tarihindeki en büyük altyapı iyileştirmesiydi.

www.metmuseum.org New York

Ulusal Arşivler Canlanıyor! Genç Öğrenciler Programı

Amerikan Ulusal Arşivleri, arşivcilik kültürü ve uygulamalarını genç kuşaklara daha iyi tanıtabilmek amacıyla adını, "Fıstık Adam" olarak anılan George Washington Carver'dan alan bir genç öğrenciler programına başladı. Programın tüm videoları YouTube üzerinden erişime açılmakta.

https://www.youtube.com/watch?v=hb3wHxadY-U Washington, DC

Kıbrıs’ın İlk Kaplumbağa Müzesi

Baf yakınlarındaki Inia bölgesinde adanın ilk kaplumbağa müzesi ziyarete açıldı. Müze, ziyaretçi ve araştırmacılara önemli bir bilgi merkezi olmayı amaçlıyor. Kıbrıs’a özgü iki kaplumbağa türü Chelonia mydas ve Caretta carettanın her biri 150 metrekarelik alanda sergilendiği müze, özel tasarlanmış eğitim programları ve her yaş grubundan öğrenciler için dijital çevre eğitim merkezi olarak hizmet verecek.

https://inniaturtlemuseum.com.cy Baf

Kıbrıs'ın Yeni Kültür, Sanat ve Arşiv Çalışmaları Merkezi: Arkhe Lefkoşa

Lefkoşa Türk Belediyesi himayesinde ve Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd. katkılarıyla oluşturulan Arkhe, başkent Lefkoşa’nın yeni kültür, sanat ve arşiv çalışmaları merkezi olarak çalışmalarına başladı. Arkhe’nin temel amacı, Lefkoşa’nın kentsel ve kültürel mirasını toplumsal hafızaya kazandırıp gündelik yaşamın dinamik bir parçası haline getirmek olarak belirlendi.

www.arkhelefkosa.com Lefkoşa

İsmail Bozkurt Kişisel Arşivi, Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi’nde

Kıbrıslı Türk Yazar, eski Turizm ve Kültür Bakanı İsmail Bozkurt, kişisel arşivini Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi’ne bağışladı. Türk Tarih Kurumu ile işbirliği içerisinde belgelerin düzenlenmesi, kataloglanması ve dijitalleşme çalışmaları tamamlanan “İsmail Bozkurt Arşivi” araştırmacıların ve meraklıların hizmetine açıldı.

http://arsiv.gov.ct.tr Girne

KKTC Milli Kütüphane ve Halk Kütüphaneleri Toplu Kataloğu

KKTC'deki tek toplu kütüphane kataloğu olma özelliği taşıyan Milli Kütüphane ve halk kütüphaneleri toplu kataloğu, yenilenen teknik altyapı ve arayüzüyle yeniden yayına girdi. KOHA'nın en güncel versiyonu ile yenilenen toplu katalog, hem kullanıcılar hem de kütüphaneciler için etkin ve verimli bir kütüphane deneyimi sağlamaya odaklanmış durumdadır.

http://kutuphaneler.gov.ct.tr Lefkoşa

AKADEMİK KÜTÜPHANECİLER İÇİN MESLEKİ GELİŞİMİN YÜKSEK MALİYETİ

Akademik kütüphaneci maaşları azalıyor, ancak konferanslar ve profesyonel üyelik ücretleri artıyor. Bu durum alanımızı ve meslektaşlarımızı nasıl etkiliyor?

Bridgette Comanda, Jaci Wilkinson, Faith Bradham, Amanda Koziura ve Maura Seale'nin kaleminden.

SONRAKİ SAYIDA

Dijital Yakınsamaya Giriş: Bilgi Çağında Kütüphaneler, Arşivler ve Müzeler
Paul F. Marty

Akademik kütüphaneci maaşları azalıyor, ancak konferanslar ve profesyonel üyelik ücretleri artıyor. Bu durum alanımızı ve meslektaşlarımızı nasıl etkiliyor? 2020 yılının başlarında, akademik kütüphanecilerin mesleki gelişim ve hizmet maliyetleriyle ilgili ulusal bir anket düzenledik ve 600'den fazla yanıt topladık. Bu anketin sonuçları, COVID-19 salgınından önce Amerika Birleşik Devletleri'ndeki akademik kütüphanecilerin mesleki gelişim finansmanının adaletsiz manzarasını ortaya koyuyor ve bu da muhtemelen bu eşitsizlikleri daha da kötüleştirmeye hizmet etti. Bu makalede, anket sonuçlarını ve anket yanıtlarının ortaya koyduğu çeşitli eşitsizlikleri açıklıyoruz. Mesleki gelişim ve hizmet maliyetinin nasıl bir "hizmet tavanı" olduğunu, alanımızdaki birçok kişi için kapsayıcılığın önünde nasıl bir engel teşkil ettiğini ve bu dışlanmanın sonuçlarını gösteriyoruz.

Amerikan Kütüphane Derneği (ALA), en büyük ve en pahalı konferansların ana kuruluşudur ve akademik kütüphanecilikte birçok hizmet çalışmasına erişim sağlar; ancak bu faaliyetlerin maliyeti ve bunun akademik kütüphanecileri ve kütüphaneciliği nasıl etkilediği konusunda dahili veya harici olarak anlamlı bir analiz ve yansıma eksikliği vardır. Mesleki gelişim ve hizmetin sıklıkla terfi ve görev süresi ile bağlantılı olması bizi şu soruyu sormaya yöneltmektedir: Bir fakülte kütüphanecisinin görev süresi ve terfi alması cepten ne kadara mal olmaktadır? Fakülte olarak sınıflandırılmayan (ve dolayısıyla kurumunun destek sağlaması gerekmeyen) bir akademik kütüphaneci için, mesleki gelişim ve hizmete katılımın bu yüksek fiyat etiketinin nasıl bir etkisi vardır? Ve son olarak, alanımızın önde gelen mesleki gelişim fırsatlarında sunum yapmak ve bu fırsatlara katılmak, yüksek fiyat etiketi nedeniyle giderek daha fazla ulaşılamaz hale geliyorsa, kimin sesi konuşmanın dışında kalıyor?

Akademik kütüphanecilerin statüleri ve mesleki kimlikleri üzerine çok sayıda araştırma olmasına rağmen, akademik kütüphanecilerin mesleki gelişimlerindeki mali eşitsizlikler üzerine çok az çalışma bulunmaktadır.

Çoğu durumda, işlerini korumak isteyen akademik kütüphaneciler mesleki gelişim ve hizmete katılıp katılmama konusunda seçim yapamamaktadır. ALA üyelik aidatları son yirmi yılda sabit kalırken, ALA üyeliği son on yılda %11 düşmüştür. Üyeler aynı zamanda daha düşük konferans kayıt ücretleri almaktadır ve ACRL için kayıt ücretleri son 20 yılda enflasyondan daha fazla artmamışken, ALA konferansları için kayıt ücretleri artmıştır (ALA Annual'ın maliyeti %30, ALA Midwinter %40 artmıştır).

Bir konferansa katılmanın maliyeti kayıt olmanın ötesine geçmektedir. Katılımcılardan biri seyahatle ilgili engelleri şöyle anlatmıştır: "Birincil engel seyahat masraflarıdır -kırsal bir üniversiteden geliyorum, en yakın havaalanı 2 saat uzaklıkta ve çoğu varış noktası aktarma için birden fazla uçuş gerektiriyor. Bu da genellikle ek bir seyahat günü ve ek bir gece konaklama gerektiriyor." Ayrıca, benzin ve konaklama gibi birçok yan maliyet son yirmi yılda artmıştır. Yüz yüze konferanslara katılan fiziksel engelli kütüphaneciler için gizli maliyetler mevcuttur. Ankete katılanlardan biri şöyle aktarıyor: "Engelli olduğum için bazen kiralık mobilite cihazları (konferans tarafından sağlanmıyorsa) veya daha pahalı ulaşım seçenekleri gibi şeyler için ödeme yapmam gerekiyor. Bu fazladan masraflar hesaba katılmadığı için bazen fırsatları kaçırmak zorunda kalıyorum çünkü cebimden çıkacak masraflar benim için çok fazla."

Sonuç olarak, anketimiz ve ardından yaptığımız analiz, birçok akademik kütüphanecinin karşılaştığı ekonomik kısıtlamalarla birleştiğinde kurumsal destek düzeylerinin genellikle yetersiz olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, mesleki gelişim ve hizmete ihtiyaç duyan ya da katılmak isteyenler, özellikle de kariyerinin başındaki kütüphaneciler ya da kadro/terfi süreciyle karşı karşıya olanlar için genellikle zorlu bir engel teşkil etmektedir.

Kütüphanecilerin mesleki gelişim ve hizmetlere katılmalarının önünde önemli engeller var. Bu engellerin etkisi nedir? Homojenliği (özellikle beyazlığı, ekonomik güvenceyi ve güçlülüğü) teşvik eden ve çeşitliliği bastıran bir hizmet tavanı. Kurumlarından mali destek alamaları, derneklere katılımın yüksek maliyetleri ve genel olarak kasvetli ekonomik manzara nedeniyle kaç kütüphaneci alanımıza katkıda bulunamıyor? Korkarız ki, yapısal bir değişiklik olmazsa, mesleki gelişim ve hizmet yoluyla alanımızı şekillendirmek için çalışma ayrıcalığı, meslektaşlarımızın yalnızca küçük ve elit bir kesimi için geçerli olmaya devam edecektir. Gerçekten de kütüphanecilik, sistematik olarak ötekileştirilen topluluklardan gelen çalışanları işe alma ve elde tutma konusunda başarısız olmaya devam ediyor.

Bu durum ve mesleki gelişim finansmanında tespit ettiğimiz eşitsizlikler, akademik kütüphaneciliğin hem kendi içindeki tartışmaları hem de gelecek vizyonunu daraltıyor.

Kendini sözde eşitliğe adamış bir mesleğin mali açıdan böylesine kısıtlayıcı ve dışlayıcı uygulamaları dayatmasını gerçekten ironik ve cesaret kırıcı buluyoruz. Pahalı konferanslara katılmak, maddi açıdan daha rahat konumda olanlar için daha fazla tanınmayı ve daha hızlı ilerlemeyi garanti ediyor.

Yazarlar: Bridgette Comanda, Jaci Wilkinson, Faith Bradham, Amanda Koziura ve Maura Seale.

Bu makale, 9 Ocak 2021 tarihinde In the Library with the Lead Pipe web sitesinde "Service ceiling: The High cost of professional development for academic librarians" başlığıyla yayınlanmış ve FRANCESCA tarafından Türkçeye çevrilerek kısaltılmıştır.

Makalenin orijinal metnine erişmek için bkz.
https://www.inthelibrarywiththeleadpipe.org/2021/service-ceiling/

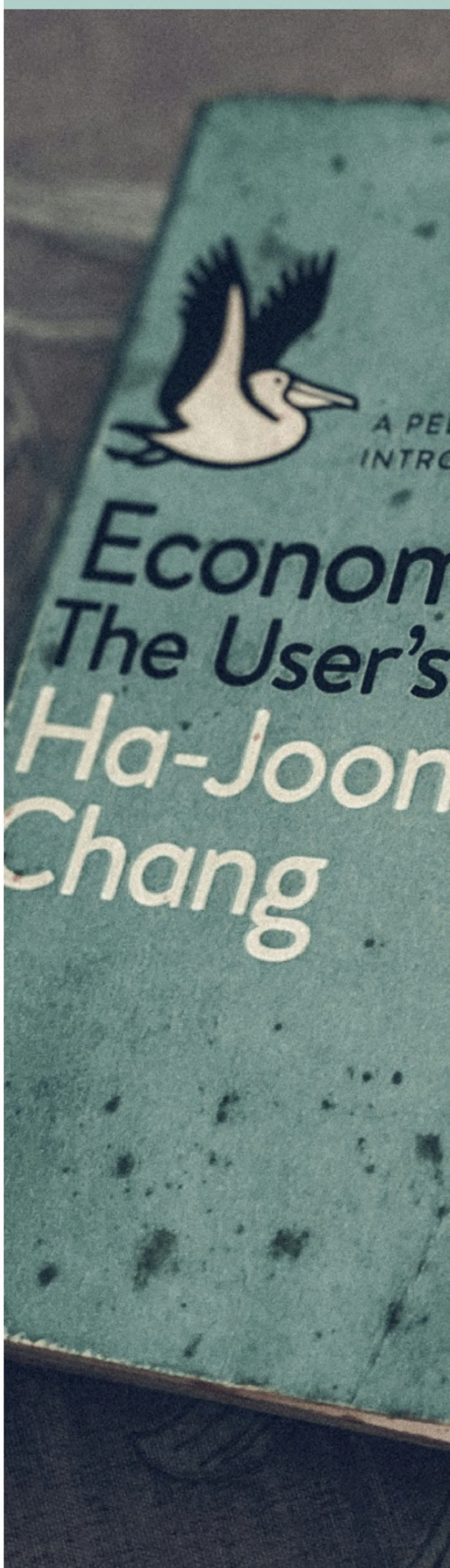

BİLİMSEL ETKİNLİKLERE KATILIMDA EŞİTLİK İÇİN BİR MANİFESTO

Diğer tüm alanlarda olduğu gibi, dünya genelinde akademisyenler arasında katılım oranlarında önemli bir eşitsizlik söz konusudur.

Scholarly Communication Network tarafından.

SONRAKİ SAYIDA

Işık Tüccarları: Paris Kütüphane Okulu, Enternasyonalizm ve Bir Mesleğin Küreselleşmesi *Steven Witt*

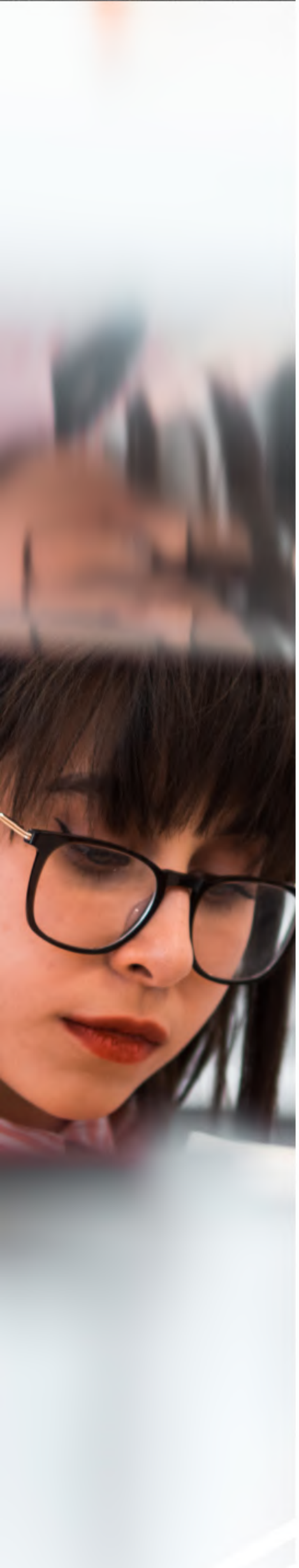

Bilimsel etkinlikler, araştırma bulgularının yayılmasında, işbirliklerinin teşvik edilmesinde ve bilimsel ilerlemenin artırılmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, diğer tüm alanlarda olduğu gibi, dünya genelinde akademisyenler arasında katılım oranlarında önemli bir eşitsizlik söz konusudur. Bazı araştırmacılar üniversiteler veya fon sağlayıcı kuruluşlar tarafından sağlanan desteklerden yararlanırken, çevre ülkelerden gelen diğerleri önemli engellerle karşılaşmaktadır.

Bu eşitsizliği gidermek için bir dizi pratik ve etkili önlem öneriyoruz. Dünya çapındaki konferans ve kongre organizatörlerini aşağıdaki ilkeleri benimsemeye ve etkinlik planlamalarında uygulamaya çağırıyoruz:

- Uygun Konferans Ücretleri: Konferans ücretlerinin çevre bölgelerden gelen araştırmacılar için erişilebilir olmasını sağlayın. Ülke gruplarına göre farklı fiyatlandırma seçenekleri ve muafiyetler sunarak daha fazla kapsayıcılık sağlayın.

- Kariyerinin Başındaki Araştırmacılar ve Öğrenciler için Burslar: Kariyerinin başındaki araştırmacılara ve öğrencilere yönelik burs fırsatları sağlayın. Mali yardım sunarak, anlamlı katılımlarını kolaylaştırabilir ve genç bilimsel zihinlerin büyümesini teşvik edebiliriz.

- Sanal Katılım: Konferanslara sanal katılımın dahil edilmesini benimseyin. Bu seçeneği çevre ülkelerden gelen araştırmacılar için çok az maliyetle veya hiç maliyet olmadan kullanılabilir hale getirin, böylece mali yüklerle karşılaşmadan katılım ve katkıda bulunmalarını sağlayın.

- Erişilebilir Konferans Yerleri: Daha az vize gereksinimi olan ve kolay erişilebilir ülkelerde konferanslar düzenleyin. Ev sahibi ülkeleri stratejik olarak seçerek gereksiz engelleri ortadan kaldırabilir ve daha geniş bir temsiliyeti teşvik edebiliriz.

- Uygun Fiyatlı Konaklama: Konferans organizatörleri olarak, araştırmacılar için uygun fiyatlı konaklama seçeneklerinin kapsamlı bir listesini sağlayın. Bu bilgileri paylaşarak, özellikle periferik bölgelerden gelenler için konferanslara katılmanın getirdiği mali yükü hafifletebiliriz.

Ayrıca, fon sağlayan kurumları ve üniversiteleri, yalnızca geri ödeme yöntemlerine güvenmek yerine, konferans katılımı için erken ödeme yapmayı düşünmeye teşvik ediyoruz. Bu alternatif yaklaşım, mali yükleri hafifletebilir ve dünya çapındaki araştırmacılar için daha adil bir ortam yaratabilir.

Bu idealleri paylaşan tüm araştırmacıları bu manifestoyu desteklemeye ve yaygın bir şekilde dağıtmaya davet ediyoruz. Birlikte sesimizi yükseltelim ve bilimsel çalışmalarda eşitliği savunalım.

Bilimde eşitliği teşvik etmek için bu manifestoyu tüm dünyaya dağıtın.

SCHOLARLY COMMUNICATION NETWORK

RAFLAR ARASINDA YAŞAMAK: KÜTÜPHANECİLİKTE MANGUEL HEVESİ

“Okumak sohbet etmektir. Deliler, zihinlerinin bir köşesinde yankılandığını işittikleri hayalî diyaloglarla uğraşırlar; okurlarsa, bir sayfa üzerindeki sözcüklerin sessizce hareket geçirdiği benzer bir diyalogla.”

Hêlin İlcek'in kaleminden.

SONRAKİ SAYIDA

1816'da Müslüman bir öğrenci Cambridge'e gittiğinde ne oldu?
Nile Green

Yazarların ve kitabın dünyasında olan kişilerin zaman zaman kütüphanecilikle ilgilenmesi sanıyorum ki kaçınılmaz bir merak. Alberto Manguel[1]'in, Borges[2] gibi böylesi bir deneyimi olmasının yanında, 'hevesli merakı'nın ona şans getiren bir taraf olduğu düşüncesindeyim. Henüz çok gençken Borges'in Evinde[3], bu yaşlı kütüphaneciden kendi kütüphanesini anlatmasına şahit olması ve görmeyen gözleri için ona kitaplar okumasını düşünürsek kıskanılacak boyutta bir şans olarak değerlendirebiliriz.

Bu meslekte 13 yıl geçirmiş biri olarak bir süredir gözlemlediğim şeylerden biri de alan dışından kütüphanecilikle ilgilenenlerin mesleğe "entelektüel" katkıları olduğu... Sanıyorum ki başlarda bu bahsettiğim Manguel hevesini canlı tutabilmiş herkes görevini layıkıyla yerine getirdi.

Dostoyevski'nin *Budalası*nda hayatın başlangıcı olan yaşın 56 olduğundan bahsedilir[4]. Manguel, *Geceleyin Kütüphane*'yi yazdığında tam da bu yaşta. Tembellik ve seyahate olan ölçüsüz düşkünlüğünü her fırsatta dile getirir, gençliğinde meylettiği kütüphaneciliğe tam bu yaşta yeniden merak sardığını ifade eder. Odasından taşıp, hoş bir tehditle evinin sınırlarına dayanan, raflar boyu kitaplar biriktirir. Eğer, Xavier de Maistre iki yüzyıl önce aynı ismi düşünmeseydi, belki de *Geceleyin Kütüphane* kitabını *Odamda Seyahat* olarak okuyacaktık. Biz okurlar, çoğu zaman yazarların, odalarında, kitaplıklarında ve kütüphanelerindeki kitaplarla kurdukları bu görünmeyen ilişkinin çalışmalarına nasıl yansıdığını izleriz. Çünkü bilinir ki, yazarlar "yuva" olarak seçtikleri mekânlarda yazabilirler. Manguel, Geceleyin Kütüphane kitabında kütüphaneyi yuvaya[5] benzetir ve şöyle der: "Her okurun duraklayan bir gezgin ya da yuvaya geri dönen bir yolcu olduğu söylenebilir (çünkü Manguel kendini hep "okur" olarak niteler)." Bu yuvaya dönüş meselesi o uzun yolculuklardan sonra yazarın biraz güvende olmanın rahatlığına ihtiyaç duymasından olsa gerek.

Kabul edelim, okumak (bir zamanlar yazmak da öyleydi), tek başına gerçekleştirilen, rahat, yavaş ve duygusal bir yolculuk. Hatta yolculuğun kendisi. Biliyoruz ki son zamanlarda yazarlar kendi kitaplarının tanıtımları için artık çokça seyahat etmek zorunda kalıyor. Bu sayısız "dış görev" seyahatinden sonra, *okuma ve yazma* "iç görevi" için yuva olarak benimsedikleri her nereyse oraya dönmeye ihtiyaç duyar. Bu her iki yolculuk sonrası deneyimlerin demlenmesi ise o yuvanın içinde gerçekleşir.

Manguel, kendini nitelediği "okur" tanımının çerçevesini hiç çizmemişse de "İdeal Okurun Tanımına Yönelik Notlar[6]" yazısını okuduktan sonra onun eklektik bir okur olduğuna kanaat getirebiliriz. Yazının başında kütüphanecilik mesleğinde Manguel hevesi dediğim bu eklektik tutuma ihtiyaç olduğu kanısındayım. Herkes gibi yıllar geçtikçe deneyimlerinin arttığını, zevklerinin ve ön yargılarının değiştiğini itiraf eder Manguel. Belki de Herakleitos[7]'tan öğrendiği "aynı kitabı iki kez okunmaz." yanılgısından vazgeçip, *Okuma Günlüğü*'nü yazar. Sürekli değişmekte olan hafızası hâlâ kütüphanesindeki kitapları yeniden elden geçirip onları kataloglamayı, raflara yerleştirmeyi ve ayıklamayı[8] sürdürüyordu yakın zamana kadar[9]. Tüm bunlar içinde değişmeyen tek şeyin kitap okumaktan aldığı zevk olduğunu verdiği her röportajda dile getiriyor. Kitap eleştirileri yazarken, çeviri yaparken, antoloji hazırlarken ona tuhaf bir suçluluk hissi barındıran ama zevk de verdiren şeyin hayatını kazanmaya çalışmasına imkân verdiğinden bahsediyor. Bu hevesi taşımıyor olsaydı, tüm bu okumalardan sonra zevk almıyor olsaydı, kitaplarını saymak yerine onları kataloglamasaydı bunca güzel işi yapabilir miydi?

Okumanın bir etiği, nasıl okunduğunun bir sorumluluğu olduğuna, bir yazarın dünyasına girmenin hem mahrem hem de siyasî bir tarafının bulunduğuna inanıyor. Çok sevdiği Henry James, bir yazarın bütün eserlerinde gizli bir imza gibi bulunan tema için *Halıdaki Desen*[10] eserindeki gibi, Manguel de yazdığı her eleştiride, her anıda, her giriş yazısında o elle tutulmaz deseni görebiliyor.

Son olarak okuma eyleminin nasıl bir uğraş olduğuna ilişkin şu küçük paragrafla yazıyı bitirelim: "Okumak sohbet etmektir. Deliler, zihinlerinin bir köşesinde yankılandığını işittikleri hayalî diyaloglarla uğraşırlar; okurlarsa, bir sayfa üzerindeki sözcüklerin sessizce hareket geçirdiği benzer bir diyalogla. Genellikle okurun yanıtı kaydedilmez, ama okur çoğu kez bir kalem alıp metnin kenarına cevaplar yazma gereksinimi duyar. Bazen en sevdiğimiz kitaplara de eklenen bu yorum, bu açıklama, bu yankı genişler ve metni bir başka zamana, bir başka yaşantıya taşır; bir kitabın bizimle konuştuğu ve bizi (okurlarını) var olmaya zorladığı yanılsamasına gerçeklik katar.[11]"

İdeal Okur Tanımına Yönelik Notlar’dan ilginizi çekebilecek alıntılar:

- İdeal okur kitaplarını asla saymaz.
- İdeal okur sözlük kullanmayı sever.
- İdeal okur kitabın karakterlerinden birine âşık olma yetisine sahiptir.
- Sivil itaatsizliği savunduğunu düşündüğü için *Don Quijote*’yi yasaklayan Pinochet[12], o kitabın ideal okuruydu.
- İdeal okur, bir yazarın bir akşamı şarap içerek birlikte geçirmeye karşı çıkmayacağı biridir.
- İdeal okurlar yaşla değişir. Pablo Neruda’nın *Yirmi Aşk Şiiri ve Umutsuz Bir Şarkı*sının on dört yaşındaki ideal okuru, otuz yaşında artık onun ideal okuru değildir. Çünkü tecrübe kimi okumaları lekeler.

Yazar: Hêlin İlcek, Kütüphaneci

1. Alberto Manguel, Arjantinli yazar, editör, çevirmen ve Arjantin Ulusal Kütüphanesi’nin eski genel müdürü. Ayrıca kendi kitaplığı ve koleksiyonu dünyanın önemli koleksiyonlarından biri sayılıyor.
2. Jorge Francisco Isidoro Luis Borges Acevedo (24 Ağustos 1899-14 Haziran 1986) Arjantinli yazar, şair ve çevirmen. Buenos Aires Belediye Kütüphanesi’nde 9 yıl çalışan Borges, çalıştığı dönem boyunca aynı zamanda faşizmi ve Nazizmi eleştiren politik makaleler yazıyordu. Dönemin devlet başkanı olan Juan Domingo Perón’un 1946’da iktidara gelmesinden kısa bir süre sonra Borges’in kütüphanedeki işine haksız bir şekilde son verildi. Yaşlılarında kalıtımsal bir aile hastalığı olan bir tür görme bozukluğu, daha sonra ilerleyen yaşlarında körlük olarak nüksetti. Burada şu küçük ve tatlı notu da iletmek isterim: Umberto Eco çok tanınan eseri Gülün Adı’nda yer alan kör kütüphaneci karakterini Borges’ten esinlenerek yarattığını aktarır.
3. 2002 yılında ilk kez Cem Akaş tarafından Türkçeye çevrilen, Yapı Kredi Yayınları’nın bastığı kitap. Hem kitap ismi olması sebebiyle hem de gerçekten Borges’in evinde geçirdiği zamanlardan dolayı atıf yapılmıştır (Borges’in Evinde).
4. Alberto Manguel, Geceleyin Kütüphane, YKY, 2013, s. 13.
5. a.g.e. “Yuva olarak kütüphane” bölümü, s. 266-277.
6. Alberto Manguel, Okumalar Okuması, YKY, 2013, s.187-190.
7. Sokrates öncesi Yunan filozof. Ünlü “Aynı nehirde iki kere yıkanılmaz.” sözünün sahibi filozof.
8. Kütüphanecilikte “ayıklama” olarak kullanılan “ıskartaya çıkarma” anlamındaki terim.
9. Maalesef bürokratik bir pürüz sebebiyle Fransa’daki kütüphanesinden taşınmak zorunda kalmıştı.Daha sonra bu tecrübeyi Manguel, Walter Benjamin’in “Unpacking My Library” yazısına ithafen 2020 yılında da Türkçeye çevrilen Kütüphanemi Toplarken (Packing My Library) kitabıyla taçlandırdı.
10. Hugh Vereker adlı pek meşhur yazar, eserlerinde tıpkı bir halıdaki desen gibi, dikkatle bakıldığında görülebilecek bir gizem olduğunu öne sürmektedir.
11. Alberto Manguel, Okuma Günlüğü, YKY, 2013, s.12.
12. Augusto José Ramón Pinochet Ugarte (1912-2006), Şili diktatörü. 1973-1990 yılları arası Şili'yi dikta rejimi ile yöneten general.

“KÜTÜPHANEME NE OLDU HİÇ BİLMİYORUM. AMA ORASI BENİM HAYALİMDİ, RÜYAMDI.”

Kadınlar da Taliban'ın bu tutumunu karşı kadın örgütleri kurarak rejime karşı tepkilerini ortaya koymaya devam ediyorlar. Bunlardan biri de Wahida Amiri'nin ve arkadaşlarının kurduğu "Afganistan'ın Mücadeleci Kadınları Hareketi" oldu. Biz de Wahida Amiri ile kendisini, Afganistan'daki kadınların durumunu ve Afganistan'ın Mücadeleci Kadınları Hareketi üzerine konuştuk.

Independent Türkçe'den Ömer İbrahimoğlu'nun röportajı.

SONRAKİ SAYIDA

“Yazarlara sıkça sorulan sorulardan biri, kimlerden etkilendikleridir. Oysa yazarlar da en çok kendi çocukluklarından etkilenir.” *Tolga Gümüşay ile*

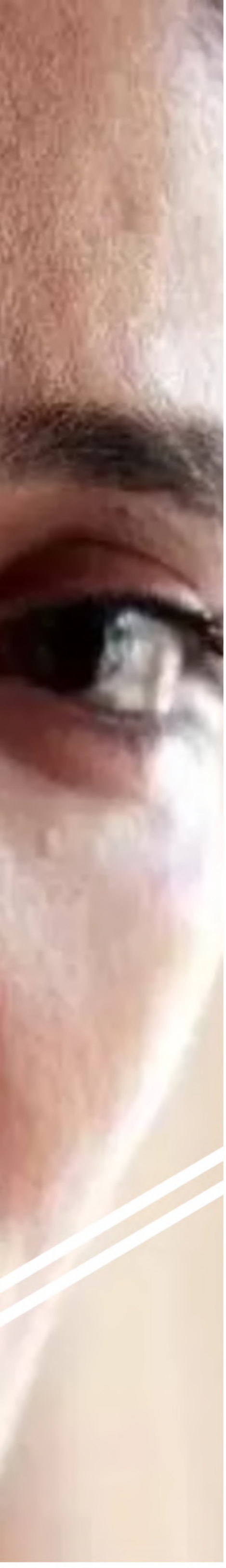

Wahida Amiri, kütüphaneci, hukuk mezunu ve protestocudur. 1990 yılında Afganistan'da doğmuştur. 1996 yılında Taliban'ın iktidara gelmesiyle Wahida ve ailesi Pakistan'a göçmüştür. 11 Eylül 2001 İkiz Kuleler'e saldırıların yaşanmasıyla Afganistan'a geri dönüp Kabil'e yerleşmişlerdir. Üniversiteden hukuk ve siyasal bölümlerinden mezun olmuştur. Bir toplumun gelişebilmesi için kitap okuması gerektiğini düşünmüş ve 2017 yılında 5.000'den fazla kitap bulunduran Kabil'de kendi kütüphanesini açmıştır.

Taliban'ın Afganistan'daki iktidarı ele geçireli bir yıldan fazla oldu. Yaptığı açıklamalarda kadınlara karışmayacağını ve özellikle eğitim haklarının engellemeyeceğini dile getiren Taliban, kısa sürede kadınlar üstünde bir baskı oluşturdu. Kadınların ifade özgürlüğü ellerinden alındı, dışarıya yanlarında erkekler olmadan çıkamıyorlar, okul hayatları sadece ilkokul ile sınırlandırıldı ve çalışma hayatları neredeyse hiç yok. Kadınlar da Taliban'ın bu tutumunu karşı kadın örgütleri kurarak rejime karşı tepkilerini ortaya koymaya devam ediyorlar. Bunlardan biri de Wahida Amiri'nin ve arkadaşlarının kurduğu "Afganistan'ın Mücadeleci Kadınları Hareketi" oldu. Biz de Wahida Amiri ile kendisini, Afganistan'daki kadınların durumunu ve Afganistan'ın Mücadeleci Kadınları Hareketi üzerine konuştuk.

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

Benim adım Wahida Amiri ve 33 yaşındayım. Dört erkek kardeşim ve üç kız kardeşim var. Afganistan'ın Pençşir vilayetindenim. Üniversite'nin hukuk ve siyasal bölümlerinden mezunum. Üniversite hayatım bittikten sonra kitap okumaya ciddi bir şekilde yöneldim. Kitap okumaya yeni başladığım yıllarda okumalarım arasında Türkçe kitaplar da mevcuttu. Örneğin Elif Şafak'ın Aşk kitabını okuyup çok beğenmiştim. O yıllarda Elif Şafak gibi yazarları okurken şu düşünceler kafamda vuku buldu. Afganistan toplumu kesinlikle kitap okumalı. Çünkü bir toplumun değişmesi için kitap okumak büyük bir merhaledir. Çünkü iyiye doğru değişmek isteyen bir toplum kitap okumadan bunu başarması çok zor. Bu yüzden kendim şahsi olarak bir kütüphane açmak istedim. Bu hayalimdi. Yaklaşık üç sene önce yetkililere ilettiğim kütüphane açmakla ilgili olan dilekçeme, yetkililer onay verdi. Ve sonra 5 bin kitapla kütüphanemi açtım. Taliban geldikten sonra her şey değişti. Taliban hayalimi aldı. Ben kütüphanemde özel eşyalarımı, bilgisayarımı, notlarımı vesaire her şeyimi orada bıraktım. Ve oradan uzaklaştım. Kütüphaneme ne oldu hiç bilmiyorum. Ama orası benim hayalimdi, rüyamdı.

Afganistan'da Taliban öncesindeki 20 yılda kadınlar nasıl bir konum ve statüye sahip oldular?

Cumhuriyetin kurulduğundan bu yana geçen yirmi sene içinde kadınlar bir sürü çeşitli haklara sahip oldu. Mesela kadınlar artık kendi kimliğine sahip oldu. Dediğim gibi, o Siyasete ortak oldular ve belediye başkanlığına kadar gittiler. Kültürde ve toplum içinde yer edindiler. Daha sonra büyük şehirlerde örneğin Kabil'de ve ona benzer şehirlerde eğitim görmeye ve çalışmaya başladılar. Aynı zamanda kadınlar o dönemler de kendi kararlarıyla evlenme hakkını elde ettiler. Cumhuriyet döneminde kadınların ifade özgürlüğü açısından da güzel gelişmeler olduğunu görmek mümkündü. Diğer bir hak ise enstrüman çalmak, müzik yapmak hatta şarkı söylemek, diyebiliriz. Birçok kadın müzisyen ortaya çıktı. Birçok kadın müzik okullarına başvurular yaptı ve müzik ile alakalı eğitimler aldı. Ve özgürce bu haklarını kullandılar. En önemlisi de şu ki: Kadınlar, toplum içinde kendilerini özgürce ifade edebiliyorlardı. Ve insan gibi toplum içinde yaşamını devam ettiriyordu. Elbette cumhuriyet döneminde de erkek egemen sistem tamamen yoktu, diyemiyorum. Erkek egemen sistem varlığını korumaya devam ediyordu. Ama kanuni yollarla bu erkek egemen zihniyetle baş edebiliyorduk. Mesela bir kadın bir erkek şiddetine maruz kaldığında mahkemeye başvurarak onu şikâyet edebiliyordu. Mahkeme sonucu değişkenlik gösteriyordu. Fakat netice itibarıyla çok iyi olmasa da bir kanun, kadınların başvuracağı bir yer ya da kurum vardı.

Sizce kadınların bu hakları kazanmasında kimlerin ya da hangi güç odaklarının etkisi oldu?

Afganistan'da, Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) gelmesi ve Taliban'ı kovmasıyla birlikte bir devlet ortaya çıktı. Bu devlet başka devletlerin sahip olduğu şeylere sahip olan bir devlet oldu. Yani her şeyin bir yeri vardı. Bir anayasa yazıldı, seçimler yapıldı ve halk kadınlar da dâhil olmak üzere artık kedini yönetecek kişileri seçebiliyorlardı. Bu seçimlerde ki sahtekârlıklara ve yanlışlara rağmen yine de Afganistan halkının seçim hakkı olduğu aşikârdı. O insanlar sandığa gittiğinde ve gelecekleri hakkında kararlar verdiklerinde yavaş yavaş aydınlanmaları da başladı. Bu seçimlere kadınların ortak edilmesi de Afganistan'ın erkek egemen zihniyetine, kadınların da toplumun bir parçası olduğu mesajı veriyordu. Ve ayrıca kadınların seçme haklarının olması kadınların haklarına da bir resmiyet kazandırıyordu. Bu şekilde aheste aheste Afganistan halkı bir

aydınlanma sürecine girdi. Kız çocukları okullara başladı. Kadınlar üniversiteler kazandı, üniversitelere gitti.

Taliban, iktidarı ele geçirdikten sonra kadınların haklarına örneğin, eğitim öğretim, karışmayacağını söyledi. Taliban, kadınların haklarına saygı duyuyor mu?

Taliban'ın gelmesiyle birlikte Afganistan'da devlet diye bir şey kalmadı, kanun diye bir şey kalmadı. Biz tamamen bir kaos içinde yaşıyoruz. Bunlar yani Taliban, Peştun'lardan oluşuyor. Bunlar İslam adı altında ellerine tüfek almışlar ve herkese zor kullanarak istediklerini yapıyorlar. Ortada kanun diye bir şey yok. Bunlar iktidarı ele aldıktan sonra kadınlar için hemen okullar kapandı. O günden beri kadınlar okula gitme hakkını kaybetti. Kendi istedikleri biriyle evlenme, bu konuda söz söyleme hakkını kaybetti ve işlerini kaybettiler. Ve eve kapatıldılar. Şunu da eklemek istiyorum. Şu an da Afganistan'da bir kadın tek başına dışarı bile çıkamıyor. Dışarı çıkan kadının yanında bir erkek olmak zorunda. Kısaca biz Afganistanlı kadınlar, bütün haklarımızı kaybettik. Şimdi, ben soruyorum size: Bunlar kadın haklarına saygı duyabilirler mi? Bütün bunlara rağmen halkın kendisi de yeteri kadar ses çıkaramıyor. Çünkü güç Taliban'ın elinde ve halk korkuyor. En şaşırtıcı olan şu ki, bütün dünya da çok şefkatsiz ve merhametsiz bir şekilde gözlerini bu konuya kapatmış. Dünyadaki güç sahipleri, Afganistanlı kadınların başlarına ne geldiğiyle ilgilenmiyorlar ve görmezden geliyorlar.

Afganistan'da Taliban rejimine karşı "Afganistan'ın Mücadeleci Kadınlar Hareketi" kuruldu. Sizin de yer aldığınız bu hareketin kuruluşu nasıl oldu?

"Afganistan'ın Mücadeleci Kadınlar Hareketi" bizimle başladı. Taliban 15 Ağustos 2021 iktidarı ele geçirdi. Biz de 17 Ağustos 2021 yani iki gün sonra dört arkadaş bir araya gelerek bu hareketi başlattık. Daha sonra konferanslar ve toplantılar yaparak başlattığımız harekete destekçiler kattık. İlk önemli toplantımız 1 Eylül'de oldu. Bu toplantımızın amacı, Taliban rejimini resmiyette hiç kimsenin tanımaması gerektiğinin vurgulamaktı. Ayrıca yeni oluşturduğumuz "Afganistan'ın Mücadeleci Kadınlar Hareketi"ni de tanımaktı. Toplantı da hareketi tanıtmanın yanında Taliban rejimine karşı bu halka nasıl umut vermeliyiz, Taliban'ı nasıl protesto etmeliyiz, Taliban'ın kurallarına nasıl itiraz etmeliyiz gibi düşüncelerin pratiğini anlattık. Daha sonra hareketimizin adını "Afganistan'ın Mücadeleci Kadınlar Hareketi" olması konusunda hemfikir olduk. O gün, yani 1 Eylül 2021 günü feminist hareketin rengi olan mor renkli bir bildiri yayımladık. Böylece Afganistan'da bir Taliban'a karşı oluşan kadın hareketi direnişimiz başladı. Tarihler 4 Eylül 2021 gösterdiğinde önceden organize ettiğimiz Kabil'de cumhurbaşkanlığı köşküne yakın bir yerde protesto yapmaya karar verdik. O gün geldiğinde orada sabah saat dokuzda toplandık. Orada sadece kadınlar için değil, aynı zamanda ülke için öldürülen askerlerin fotoğraflarını da yanımıza alarak onları da andık. Biz protestomuzu gerçekleştirirken Taliban protestomuza müdahale etti. Taliban'ın orantısız müdahalesiyle karşılaştık. Ayrıca getirilen Taliban üyeleri radikal kişilerden oluşuyordu yani fedailerini getirmişlerdi. Bu, burada aranızda bir bomba bile patlatabiliriz, demek oluyor. Havaya uzun namlulu silahlarla ateş açtılar, göz yaşartıcı gaz sıktılar. Tüfeklerin dipçikleri ile kadınları dövdüler. Taliban üyeleri tarafından iki saate yakın ablukaya alındık, ama sloganlarımızı hep devam etti.

> *Dünyadaki güç sahipleri, Afganistanlı kadınların başlarına ne geldiğiyle ilgilenmiyorlar ve görmezden geliyorlar.*

Afganistan'ın Mücadeleci Kadınlar Hareketi şu an da ne gibi eylemler ve aktiviteler yapıyor?

Şu an protestolarımız farklı şekillerde devam ediyor. Bizden sonra farklı kadın örgütleri de oluştu. Kadınlarımızın çoğu Afganistan sokaklarında eylemlerine ve çalışmalarına devam ediyor. Fakat benim gibi Taliban tarafından isimleri alınmış, kimlikleri tespit edilmiş ve artık tanınan kişiler maalesef ülke dışında ya da kapalı kapılar ardında faaliyetlerine devam etmek zorunda kalıyor. Hatta bu yüzden farklı isimler kullanıyoruz. Örneğin ben Taliban tarafından 19 gün gözaltına alındım. Kimliğim onlar tarafından tespit edildi. Ve yaptığım çalışmalarda ben de farklı isimler kullanıyorum. Şunu da eklemek istiyorum, bu direniş sadece Afganistan'da değil, diğer ülkelere de yayılmış ve destek bulmuş durumda. Afganistanlı kadınlar kendi kimliğini, özgürlüğünü ve haklarını istiyor ve bundan asla vazgeçmeyecekler.

Hareketinizin çalışmaları ve eylemlerine karşı Taliban ne tür tepkiler veriyor? Hareket üyelerine karşı baskı ve şiddet uygulanıyor mu?

Taliban'ın üyeleri istisnasız her eylemde kadınları ablukaya alıyorlar, onları dövüyorlar ve gözaltına alıyorlar. Ben de yukarıda da

belirttiğim 19 günlük bir gözaltı süreci yaşadım. Gözaltı sürecinde fiziksel şiddete uğramadım ama ağız dolusu hakaretlere ve psikolojik şiddete maruz kaldım, kaldık. Taliban protestolara katılan aktivist kadınları takip ediyor ve her yerde onları bulmaya çalışıyor. Bazı iddialara göre Mezar-ı Şerif vilayetindeki protestocu kadınlara gözaltındayken tecavüzlere uğramış ve öldürülmüşler. Bu tür iddialar farklı şehirlerden gelmekle beraber bilhassa Mezar-ı Şerif'ten geliyor. Ama Taliban ne yaparsa yapsın yine de Afganistan'daki kadınlar haklarını savunmak için, ülkelerini savunmak için, kendi iradeleriyle evlenmek için, çalışma hakkını kazanmak için, okuma hakkını kazanmak için, ifade özgürlüğü için direnmeye devam edecekler.

Hâlihazırda Taliban Afganistan'ı yönetiyor. Sizce bundan sonra Afganistan, kadınlar için nasıl bir yer olacak? İleri ki zamanlarda kadınların haklarını tekrar kazanacağına dair umutlarınız var mı?

Öncelikle şunu söylemem gerekiyor. Afganistanlı kadınlar Taliban'ı bir hükümet olarak resmiyette tanımıyor. Çünkü bir grup teröristi resmi hükümet olarak kabul etmek rasyonel ve makul değildir. Ve herkesten ricam var. Bu terörist grubu hükümet olarak anmasınlar. Bu grup ne ülkenin içinde ne de uluslararası arenada meşruiyeti yoktur ve buna sahip değildir. Afganistanlı kadınlar şu an çok büyük zorluklar içinde yaşamlarını devam ettiriyorlar. Çok kötü bir dönemden geçiriyorlar. Ama yine umutlarını kaybetmeden yeni özgürlükçü bir Afganistan için mücadele etmeye ve direnmeye devam edecekler. Biraz önce de belirttiğim gibi, şu an Afganistanlı kadınlar çok zor durumdalar. Taliban geldikten sonra, önceden olan zoraki evlilikler başladı. Kadına şiddet arttı. Kadın sığınma evleri kapatıldı. Ve bu sığınma evlerinde kalan kadınlar şiddet gördükleri yerlere tekrar geri yollandılar. Artık şiddet gören kadınlar mollalara götürülüyorlar. Molla orada onlara nasihatte bulunuyor, kocalarına itaatkâr olmaları tavsiye ediliyor. Yani Afganistan tam olarak eskiye dönmüş durumda.

> *Afganistan'ı yöneten tüm hükümetler başka güçlü devletlerin boyunduruğu altında olmuştur.*

Afganistan tarih boyunca büyük devletler tarafından sömürge olarak kullanıldı. Afganistan'ı yöneten tüm hükümetler başka güçlü devletlerin boyunduruğu altında olmuştur. Dış işleri politikası her zaman zayıftı. Örneğin Pakistan, Afganistan'ın politikasını büyük oranda etkiliyor. Ve bence Pakistan, Afganistan için tehlikeli bir ülkedir. Hâlihazırda bütün dünyada çok şaşırtıcı oyunlar oynandığını düşünüyorum. Bu yüzden de bizim insanlarımız geleceklerini hiçbir zaman öngöremiyorlar. Kimse ileride ne olur, bilmiyor. Yine de biz Afganistan'ın insanları adaleti ve Afganistan'ın geleceğini gözetmek için mücadelemizden el çekmeyeceğiz.

Afganistanlı kadınların dünyadaki güç sahiplerinden ne gibi istekleri var?

Biz Afganistanlı kadınlar olarak dünyadaki büyük devletlerden çağrımız şudur. Kesinlikle Taliban'ı meşru bir hükümet olarak tanımasınlar. Çünkü onlar halka hizmet etmeye gelmemişlerdir. Onlar bu ülkeyi kalkındırmaya çalışmayacaklar. Taliban rejimi sadece Peştunları iktidara götürmek için mücadele ediyor. Din ve silahları kullanarak da halkı baskı altında tutuyorlar. Onlar hiç değişmemiştir, yirmi sene önceki Taliban ile aynıdır. Ama bazı büyük devletler menfaatleri doğrultusunda onları tanıdı. Bu yüzden Afganistanlı kadınların büyük devletlerden hiçbir isteği, arzusu ve yardım talebi yoktur. Biz sadece dünyadaki insan hakları üyelerinden, aktivistlerden, yazarlardan, aydınlardan ve dünya halklarından seslerimize ses olmalarını istiyoruz. Adalet mücadelemizde yanlarımızda olmalarını istiyoruz. Birleşmiş Milletlerden de yanımızda olmalarını istiyoruz. Ve ayrıca Afganistan'ın firari cumhurbaşkanının da halk önünde yargılanmasını işitiyoruz. Afganistanlı kadınların temel isteği eşitliğe dayalı demokratik bir sistem; okumak, çalışmak, ekmek, su ve ifade özgürlüğüdür. En önemlisi de Afganistan'ın her anlanın da hukukun üstünlüğüdür, anayasadır. Bizimde diğer bütün inşalar gibi hayallerimiz ve rüyalarımız var. Biz bunları gerçekleştirmek istiyoruz.

Röportaj: Ömer İbrahimoğlu (Independent Türkçe)

Bu röportaj, Independent Türkçe web sitesinde "Mücadeleci Kadınlar Hareketi: Dünyadaki güç sahipleri, Afgan kadınları görmezden geliyor" başlığıyla 20 Ekim 2022'de yayınlanmıştır. Orijinal metin için bkz. www.indyturk.com

AKADEMİK DÜRÜSTLÜK

(TEMEL METİNLER SERİSİ)

I. CİLT

TEZ kitap RUS

YAYINDA

GÖKYÜZÜNÜ NASIL ARŞİVLERSİNİZ?

Arşivler de tıpkı bedenler gibi durağan değildir. Zaman geçtikçe, maddi doğaları bozulma, kaybolma veya yok olma riski taşır. Anlamları, araştırmacıların onları yorumladıkları, seçtikleri ve düzenledikleri bağlamlara bağlı olarak zaman içinde değişecektir.

Tara Hart'ın kaleminden.

SONRAKİ SAYIDA

Arşivi Yayınlamak
Fred Moody (Ed.)

Arşivler de tıpkı bedenler gibi durağan değildir. Zaman geçtikçe, maddi doğaları bozulma, kaybolma veya yok olma riski taşır. Anlamları, araştırmacıların onları yorumladıkları, seçtikleri ve düzenledikleri bağlamlara bağlı olarak zaman içinde değişecektir. Madem değişkendirler, arşivlerle ilgili tartışmalar neden sıklıkla arşivlerin tanımları gereği değişime dirençli oldukları varsayımına dayanır? Belki de bunun nedeni arşivin resmi tanımının "kamusal kayıtların ya da tarihi belgelerin muhafaza edildiği yer" olmasıdır. Arşivin temel faaliyeti olarak muhafazayı vurgulayan bu tanımda anlaşıldığı şekliyle arşiv, kağıt belgelerin, görüntülerin, efemeraların, realitelerin ve diğer "fiziksel" kalıntıların kalıcılığına işaret eder ki bu da sonuç olarak değişime dirençli görünmelerine katkıda bulunabilir. Ya da belki de arşivlerin statik olarak algılanmasının nedeni, arşivlerin genellikle devlet gücü ve otoritesinin uzun geçmişi ve gelenekleriyle ilişkilendirilmesidir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde bu tür bir arşivin en iyi bilinen örneği Washington DC'deki ABD Ulusal Arşivleridir. Binanın ön cephesinde şu sözler yer almaktadır: "Bu bina ulusal yaşamımızın kayıtlarını güvenle saklamakta ve ulusal kurumlarımızın kalıcılığına olan inancımızı simgelemektedir." Ulusal Arşivler geçmişin bir anıtı olarak inşa edilmiştir ve dış cephesindeki kelimeler izleyicinin dikkatini hemen arşivin miras, koruma ve kurumsal dayanıklılık özelliklerine çekmektedir. Bu tür bir anıtsallaştırma, hem arşiv hem de sanat alanlarının, arşivlerin tarihin anlatılması için gerekli koşulları nasıl ürettiğine dair anlayışlarını sıklıkla çerçeveler. Hafıza kurumları olarak arşivler, geçmişi muhafaza etme konusunda kendi güçlerine büyük önem vermişlerdir. Blouin ve Rosenberg'e göre, arşivlerin kendileri "geleneksel tarih yazımlarına ve otoritelere hizmet etmiş ve bunları güçlendirmiştir." Ancak yazarların da belirttiği gibi, toplumsal bellek süreçleri karşı-otoriteler de yaratır; sonuç olarak, "tarihsel arşivlerin geçmiş ve gelecekteki amaçları, değerlendirme, edinme ve koruma pratikleriyle birlikte tartışmalı bir konu haline gelmiştir."

Eğer arşivlerin -ürettikleri tarihlerin tartışmalı doğasına rağmen- değişime dirençli oldukları varsayılıyorsa, arşivcilerin kendileri de geleneksel "bilginin koruyucusu" rolünü üstlenmekle itham edilmişlerdir. Arşivciler, kişisel önyargılardan ve tarihsel yargılardan bağımsız hareket ederek, bakımları altındaki kayıtların nesnel "emanetçileri" olarak algılanmıştır. Bu mantık aynı zamanda, bu kayıtları doğru bir şekilde muhafaza ederek, tarihi belgelerin otantik olduğu nosyonu üzerinden nesnel hakikati koruyabileceğimiz düşüncesine de dayanır. Ancak arşivci Terry Cook 2001 yılında yazdığı bir makalede postmodern arşivcinin rolünde önemli bir değişiklik olduğunu belirtmektedir: "Arşivciler için postmodern değişim, kendilerini devralınan bir mirasın pasif koruyucuları olarak tanımlamaktan uzaklaşarak toplumsal rollerini kutlamayı gerektirmektedir. "Başka bir deyişle, günümüzde arşivciler yalnızca durağan bir varlığın kapılarını korumakla görevli bekçiler olmadıklarını kabul etmektedir. Bunun yerine, yaptıkları iş arşivlerin yapısını ve anlamını değiştirme gücüne sahiptir.

> ***Arşivler de tıpkı bedenler gibi durağan değildir.***

Arşivcilik alanı son yıllarda, tarihsel otoriteyi arşivlerin üstün değeri olarak konumlandırmaktan önemli bir dönüş yaşamıştır. Bu çağdaş arşivcilik paradigması John Ridener tarafından "sorgulayan paradigma" olarak tanımlanmıştır: "Sorgulayan paradigma içinde çalışan arşivciler, çağdaş çalışmalarını geçmişin arşivcileriyle ilişkilendirmeye çalışırken, önceki arşivcilerin kabul ettiği varsayımları sorunsallaştırmaktadır. Sonuç, eskiden pratik ve nesnel olan bir bakış açısına entelektüelleştirilmiş ve öznel bir yaklaşımdır." Arşivlemeye yönelik bu çağdaş paradigma öznel olanı değersizleştirmiyor, aksine vurguluyor. Bunu yaparken, alanda çalışan arşivciler, kalıcılık ve anıtsallaştırma mekanları olarak arşivlerin amacını yeniden incelemektedir. Arşivci Verne Harris'in önerdiği gibi, "Arşivciler suç ortaklığından kaçınamazlar, çünkü kurumsal olarak (ve genellikle yasal olarak) iktidar yapıları içinde konumlanırlar. Ancak onun çekimine karşı çalışabiliriz ve benim için bunu yapmak ahlaki bir zorunluluktur." Arşivciler mesleki uygulamalarını yeniden gözden geçirmeye devam ederken, arşivcilerin arşivlerin yaratılmasının temelini oluşturan yaratıcı ve öznel emeğe nasıl değer verdiklerini vurguluyorum. Bunu yaparken, arşivcinin çalışması arşiv kavramını statik bir alandan,

arşivin kendisinin sürekli yeniden incelemeye tabi tutulduğu dinamik bir senaryoya dönüştürür.

Arşivlerin doğasında var olan dinamizmi ve öznelliği genişletmek ve arşivlerin statik ve kalıcı olduğu fikrini daha da bozmak için performans sanatçısı Julie Tolentino'nun çalışmalarına başvurmak istiyorum. Tolentino çalışmalarında, arşivin geleneksel ontolojisine ve belgelere dayanan temeline meydan okuyarak, performansın "sanatçının bedenine/içine" arşivlenebileceğini öne sürüyor. Gökyüzü Aynı Kalıyor adlı projesi, performans ve arşiv arasındaki ilişkiyi birbirine bağlı olarak tasarlıyor. Gökyüzü Aynı Kalıyor, Tolentino'nun bedeninin başka bir sanatçının belirli bir performansının arşivcisi ve arşivi olarak hizmet ettiği bir dizi sanatçı işbirliğinden oluşur. Tolentino yıllar boyunca Ron Athey, Franko B, David Rousseve, Stanley Love ve Lovett/Codagnone'un da aralarında bulunduğu bir dizi işbirlikçisini kendi performans pratiklerinden bir iş seçmeye davet etti. Bu işler daha sonra Tolentino'nun bedeni tarafından, üzerinde ya da içinde arşivlendi. İyi bilinen bir örnek Gökyüzü Aynı Kalıyor: Ron Athey'in Self Obliteration #1 (2011) adlı eserinin Tolentino tarafından yeniden canlandırıldığı, önce Athey'in performans sergilediği ve Tolentino'nun ritüelistik bir sırayla onu takip ettiği arşivleme çalışmasıdır.

> ***"Arşivciler suç ortaklığından kaçınamazlar, çünkü kurumsal olarak (ve genellikle yasal olarak) iktidar yapıları içinde konumlanırlar."***

Bedenin hem bir araç hem de kayıt kabı olarak potansiyelini araştıran Tolentino'nun işbirlikleri, Tolentino ve katılımcı sanatçılar arasındaki bireysel sözleşmelere dayanıyor. Tolentino'nun projesi, "her performans ve arşivi arasındaki bedene özgü, bağlamsal ve pratik farklılıkların bir haritasını" çıkarıyor ve performans arşivlerinin içeriklerinin "korumaya çalıştıkları şeye ne kadar benzedikleri için değil, farklılığı tanımlama konusundaki sadakatleri için değerlendirilmeleri gerektiğini" öne sürüyor. Tolentino burada, geleneksel olarak koruma ve durağanlık alanları olarak değerlendirilen arşivlerin, hem orijinali hem de günümüze geri getirilebilmesi için geçmesi gereken sürekli yeniden yorumlama sürecini değerlendirerek, içeriklerinin gelecek için anlamındaki dönüştürücü farklılıkları tanımlama potansiyeline de sahip olduğunu öne sürüyor. 2013 sonbaharında Tolentino, THE SKY REMAINS THE SAME'ın son örneklerini New York'taki New Museum'da Travis Chamberlain'in küratörlüğünü yaptığı "Performansı Arşivleyen Performans" sergisi için hayata geçirdi. Aralarında Jennifer Monson, Yanira Castro ve Sara Wookey'nin işlerinin de bulunduğu sanatçı projelerini bir araya getiren sergi, arşiv kavramını sanatsal çalışmalar için bir araç olarak ele aldı ve performansın kendi kaydını nasıl sunabileceğini araştırdı. Arşivlerin performansa göre işlevi ve oluşumuna dair teorik ve pragmatik sorulardan hareketle, sergide yer alan sanatçılar, hem kendi performans çalışmalarıyla hem de başkalarının miraslarını arşivleme yaklaşımlarıyla ilgili olarak farklı pratiklere ve arşivlerle farklı ilişkilere, beklentilere ve arzulara sahipti. Bu projeler aracılığıyla arşivleme eylemleri, performansın kendisi kadar sanat eserinin bir parçası haline geldi.

Kültür kuramcıları genellikle bedeni, geleneksel arşivlerin "statik" doğasına karşı radikal meydan okumalar sunan bir unsur olarak konumlandırmışlardır. Diana Taylor'a göre, "Arşiv ve repertuar arasındaki ilişki, yazılı ve arşivsel olanın hegemonik gücü oluşturduğu, repertuarın ise anti-hegemonik meydan okumayı sağladığı bir ikiliğe çok kolay düşer." Taylor, performans pratiklerine dair zengin bir çalışma aracılığıyla yazının somutlaşmış bilgi üzerindeki felsefi ayrıcalığını yeniden hizalama çabasında, sonuçta tarihsel olarak dezavantajlı performansın radikalliğini savunmak için arşivi istikrarlı bir varlık olarak sunar. Performansın radikalliğini keşfederken bile, arşivin kendisinin nasıl radikal bir şekilde değişebilir bir alan olduğunu da düşünebiliriz. Debra Levine'in Tolentino'nun çalışmasından bahsederken önerdiği gibi, "Performansın arşivi olarak beden, arşivin kurumsal istikrarının altını oyar, çünkü arşiv ancak performans harcanırsa oluşturulabilir."

Arşivler uzun zamandır "yerinde" / maddi kalıntılara ayrıcalık tanıyorsa -ya da öyle algılandıysa- Lisa Darms gibi arşivciler de boşlukların ve maddi olmayan kalıntıların önemine dikkat çekmiştir. Darms, "boşluklar hakkında konuşmanın bir belgeleme biçimi olabileceğini" öne sürerek, eksik olanın da kalanlar kadar önemli olabileceğini ifade etmiştir. Gerçekten de tarihçiler, arşiv içeriklerini okuma ve yorumlama biçimlerinde yokluk hermenötiğinin üretken ve bilgilendirici potansiyelini benimsemişlerdir. Kaydedilmeyen şeyler, ihmaller, kayıp anılar veya izleyici deneyimleri, öznenin veya arşivcinin önceliklerini anlatır ve arşivleme süreci sözlü tarihleri, yeni yorumları ve spekülatif düşünceyi de içine çekebilir.

Arşivler temsil ettikleri olayların bazı yönlerini yansıtsa da, bu izler (arşiv kalıntıları) genellikle parçalıdır ve kapsam açısından tutarsızlıklar ve boşluklarla işaretlenir. Tolentino da yeniden performansın yanılmaz bir yakalama aygıtı olmadığını kabul ediyor. Çalışmaları statik bir zaman kapsülü olmayı amaçlamıyor, bunun yerine hafızayı tekrarlamaktan ziyade şimdiki zamanda harekete geçirmekle ilgili bir yeniden icat yaratıyor.

Yazar: Tara Hart (Arşiv Yöneticisi, Whitney Amerikan Sanatı Müzesi)

Bu yazı, Kasım 2015'te Archive Journal web sitesinde aynı başlıkla yayınlanan yazının FRANCESCA tarafından Türkçeye çevrilip kısaltılmış versiyonudur. Yazının orijinal metnine erişmek için bkz. http://www.archivejournal.net/essays/how-do-you-archive-the-sky/

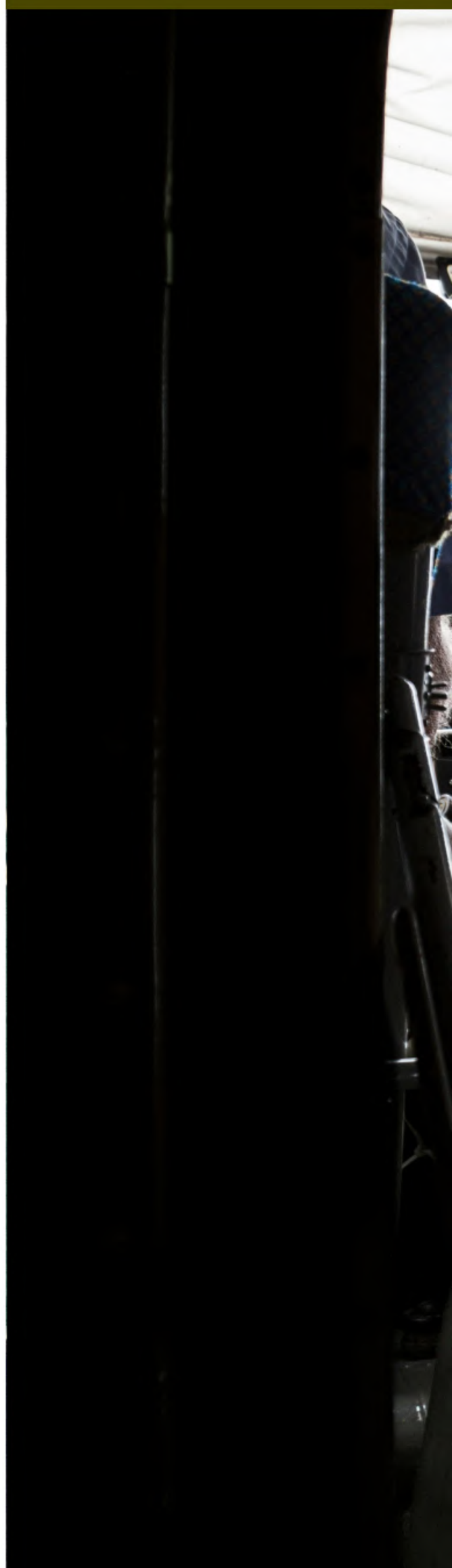

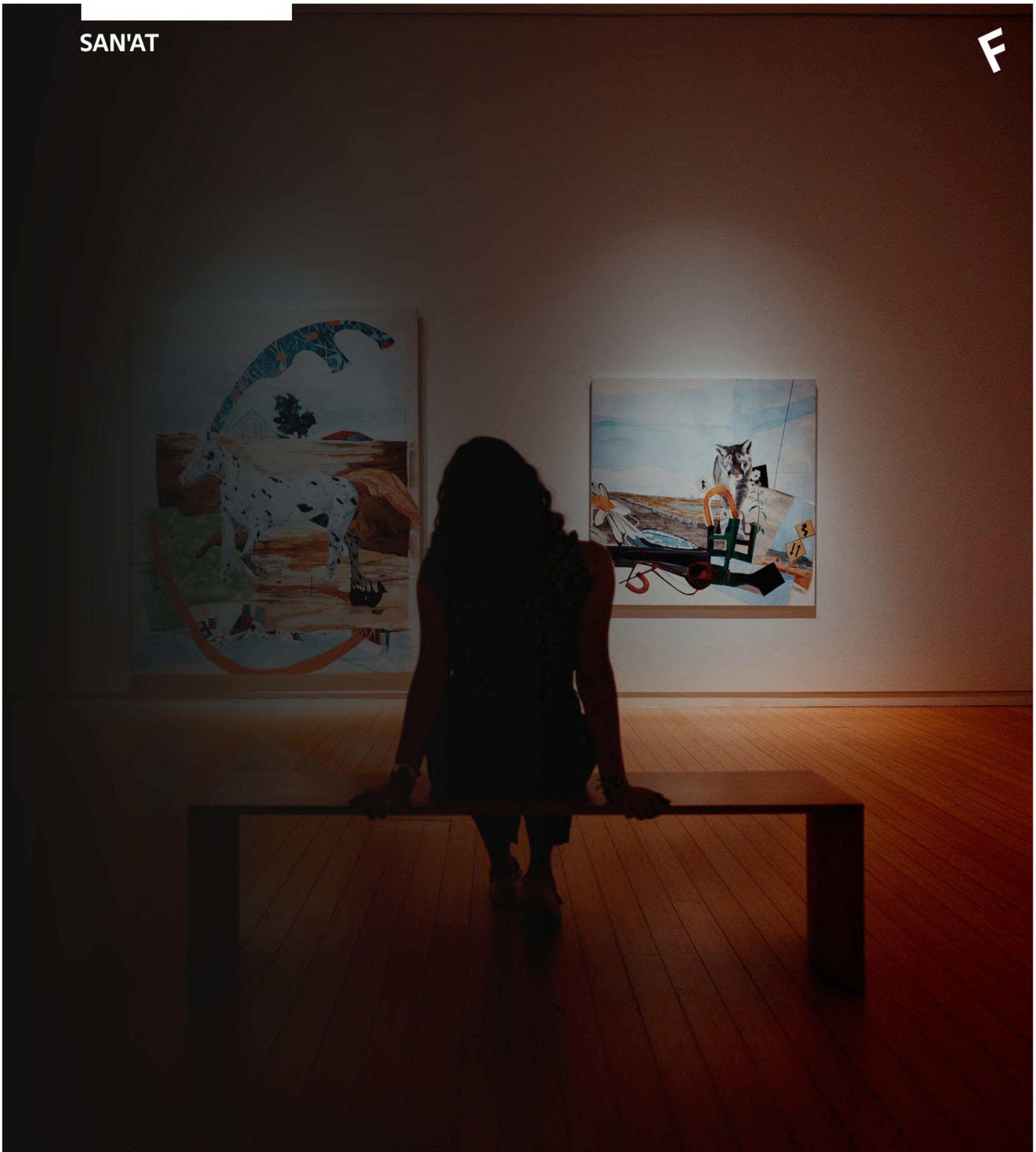

BUTİK SANAT ATÖLYELERİ İHTARNAMESİ

Ehline teslim edilmeyen her iş ziyan olmuştur. Kâh kendinizi kâh eşinizi, dostunuzu, çocuklarınızı, kardeşlerinizi liyakatten uzak, bayilik almış bir çiğköfteci misali kolayca açılabilen bu tarz yerlere emanet ederken asli sorumluluk sizin. Çünkü bu konuda yeterli denetim ve uygun yönerge-yönetmelik olmadığı için tümüyle bir başıbozukluk hâkim.

Fırat Üste'nin kaleminden.

SONRAKİ SAYIDA

Sanat Galerileri Ne İşe Yarar?
Fırat Arapoğlu

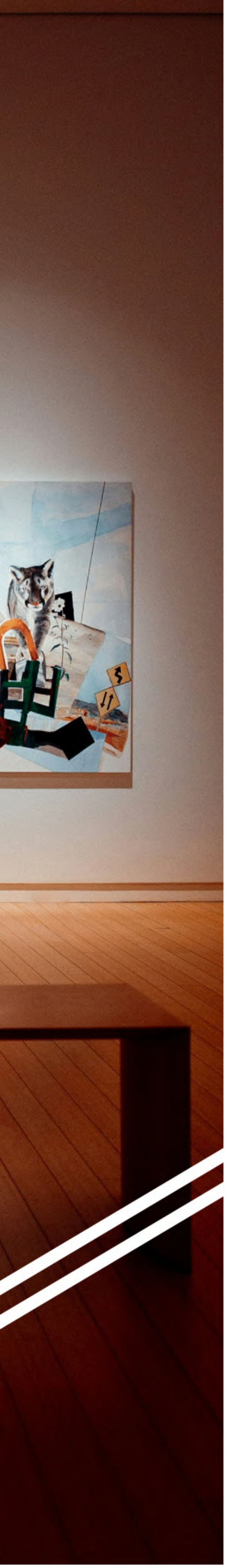

Yaşadığınız kentlerde kimi zaman önünden geçerek, kimi zaman bir yakınınızdan duyarak, kimi zaman internet yahut sosyal medyada önünüze düşen bir reklam içeriği olarak çeşitli sanat atölyelerinin/kurslarının varlığından bir biçimde haberdar olmuşsunuzdur.

İlginizi çeken bu sanat atölyelerinin/kurslarının programlarını incelediğinizde, bu; "kurs merkezleri"nin diyelim, çeşitli sanat dallarında eğitimler verdiğini görürsünüz. Bunlar, çoğunlukla; resim, müzik, bale, diksiyon, drama ve tiyatro sanat dallarında verilen eğitimler oluyor. Zaman zaman bunların yanında, bu kurslarda, konservatuarların sanat bölümlerine (resim, müzik, tiyatro) yönelik, özel yetenek sınavlarına hazırlık kursları açıldığı da oluyor.

Şimdi bu basit ön bilgiden sonra konuyu irdelemeye başlayabiliriz. Bu konuyu irdelemek istememin sebebi ise bu kurslara bir biçimde kaydolmuş yahut ilgili branşlarda kendilerine bir biçimde katma değer yüklemek isteyen dostların, yurttaşların, Romalıların yaşanması muhtemel, olası bir hayal kırıklığının önüne geçebilmek. Dolayısıyla bu bir yatırım tavsiyesi değildir fakat bu kurslardan herhangi bir konuda destek almak üzere arayışta olanlara dair tam teşekküllü bir yol haritasıdır. O nedenle bu tip bir disiplin üzre eğitici bir metot arayışında iseniz; aşağıda açılımını yapacağım kriterleri lütfen göz ardı etmeyiniz. Yani isterseniz edebilirsiniz de sonuçta ben anlatır çıkarım. Neyse konuyu arka planından anlatacağım ve bu konuda da çeşitli tecrübelere sahip biri olarak, bence meselenin içinden gelen işbu kişinin tespitleri sizin için belirleyici olabilir.

Başlıyorum: Öncelikle bu kuruluşların birçoğu (bakın bazıları demiyorum) kayıt dışıdır. Yani bilmem kaç metre kare kiralanmış bir alan, çeşitli derslikler olarak dekore edilmiş bir iç yapı, bir sosyal medya sayfası... Hepsi bu. Fakat bu kuruluşların ya Milli Eğitim Bakanlığına yahut faaliyet gösterdiği ildeki Gençlik ve Spor Bakanlığına, vergi mükellefi ise ilgili meslek odasına yani netice itibariyle tüzel kişilik olarak kendini ne ile tanımlıyorsa, bu tanımın resmi uzantısında, resmi bir kaydının bulunması gerekir. Konuya buradan başlamamın sebebi ise, bana da çok sorulan "sertifika" konusu. Bu gibi üst kurumlara bağlı olmayan, kayıt dışı atölyelerden adınıza düzenlenmiş sertifikanın hiçbir resmi geçerliliği yoktur. Evdeki bilgisayarınızı şu an açıp hazır bulunan sertifika şablonlarından birinin üzerine adınızı yazın ve çıktısını alın. İşte o sertifika ne ise bu gibi kayıt dışı kuruluşlardan alacağınız sertifikanın niteliği de o. Elbette resmi sertifika düzenleyen kuruluşlardan katıldığınız eğitim sonunda alacağınız sertifikadan ne umduğunuz da önemli. Ve bu ikinci sorunsalı aşağıya taşıyorum...

Resmi yahut gayrı resmi, bu kurumlardan alacağınız sertifika sizi ilgili branşın erbabı yapmaz. Sizi o konuda artık "yetkin" biri olarak tanımlamaz. Bir insanın on iki haftalık resim kursu sonucunda aldığı "..... başarıyla tamamlamıştır" ibareli belge ile kendini ressam addetmesini izanınıza bırakıyorum. Dolayısıyla bu butik sanat ve kişisel gelişim atölyelerinden başlıca beklentiniz bu değil, gönüllülük esaslı, özverili bir sürecin ardından, kendinize yapmış olduğunuz yatırımın sizi ne kadar beslediği olmalıdır. İnsanların yıllarca akademik olarak en az lisans düzeyinde eğitim alıp sonrasında kendini gerçekleştirmek için bir dolu sıkıntı ve zorlukların içerisinde, bin bir fedakârlık, çalışma ve disiplinin ardından yine de şanslı sayılabilecek azınlığın elde edebildiği "sanatçı" olabilme ülküsüne siz bu kadar kolay ulaşabileceğinizi sanıyorsanız, tebrikler. Doğru ellerdesiniz. Kendi kendinizin umut tacirisiniz. Eğer bahsettiğim bu kuruluşlar size böyle bir vaatte bulunuyorsa derhal orayı terk edin. Onlar umudunuz üzerinden cebinizdekine göz koyan engerekler ve çıyanlardır.

Bir örnek: Yakın sayılabilecek bir tarihte, yerel bir yönetim, şehirde yerleşik ve ödenekli bir tiyatro kurmaya karar vermiş, sanatçı ve teknik personel alımı için sınav ilan etmişti. O güne dek sözde muhalif bir duruş sergilediği savıyla, kendi sanat atölyesinin üniversitelerin konservatuvarlarından daha nitelikli eğitim verdiği iddiasında bulunan ve buna paralel olarak YÖK'ü tanımadığını ilan eden bir sanat atölyesinin katılımcıları, hocalarının kendilerine "daha nitelikli" olarak takdim ettiği sertifikalarıyla bu sanatçı alım sınavına başvurdular. Fakat takdir edersiniz ki, ödenekli tiyatroların hepsinde sabit bir koşul olarak "konservatuvar ve dengi okullardan mezun olmak" kriterini taşımadıkları için başvuruları kabul edilmedi. Sözde hocaları ilgili kurumu ve seçici jüriyi gerek kendi içlerinde gerek sosyal medya aracılığıyla yerden yere vurmakla kalmayıp bir çifte standart uyguladığını iddia ettiler. Bu durum onlara göre Anayasanın eşit hak ve hürriyet ilkesine aykırı idi. Peki öyleyse madem haktan, yasadan ve yönetmelikten bahsedecek isek; muhalif tutumunun bir

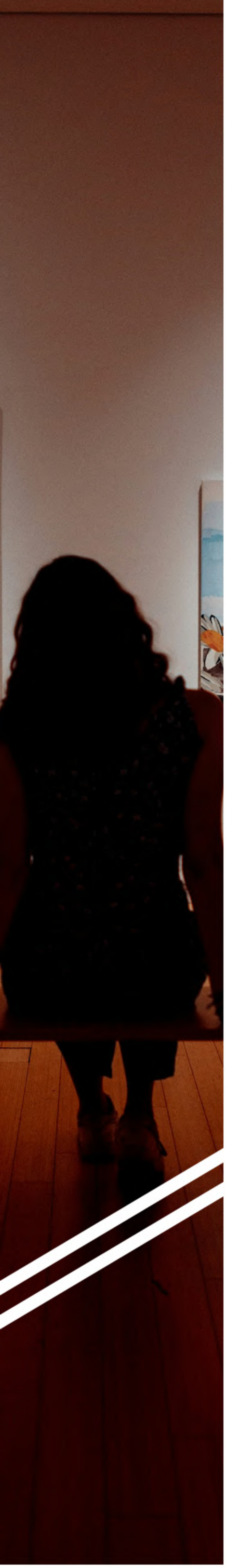

gerekliliği olarak öne sürdüğü “YÖK’ü tanımamanın buradan doğuracak sonuçlarını gözetmeden katılımcılarına umut tacirliği yapmak meşru bir yol mu? Kanun önünde bu bir suç değil ise bile insan onuruna uygun bir davranış mı? Ve ticari olarak da etik mi? Bunu başvuruları kabul görmeyip mağduriyet yaşayan katılımcıların sözde hocalarına sormalarını beklerdim ama o dönem onlar da bu yüksek söylemlerin hezeyanına kapılmış olacaklar ki, bir türlü soruları doğru adrese soramadılar. Sonuç: “Bu, bir üniversite bitirmekten daha değerli bir belge” diye eline tutuşturulmuş bir katılım sertifikası ile iş başvurusu dahi yapamayan, umudu kırılmış, kapıdan çevrilmiş heveskar insanlar...

Buralar bir meslek edindirme yeri değil, olsa olsa kişisel gelişim ve hobi atölyeleridir. Bu beklentiyle gitmek gerekir. Kendine katma değerde bulunmak için orada bulunmalıdır birey. Pandemi dönemine dek, eğitmen kadrosunun tümüyle eş dost sanatçı arkadaşlarımızdan oluştuğu butik bir sanat atölyemiz vardı. Pandemi döneminde bir süre daha dayanmaya çalışıp daha sonra “elimizde olmayan” sebeplerden ötürü kapatmak durumunda kaldığımız bu butik atölyemizde, senelerce Diksiyon & Etkili İletişim dersleri verdim. Onlarca öğrencim oldu. Her biri farklı sektörden, farklı statülerde insanlardı. Bir fabrika işçisi de bir şirketin ceosu da aynı modülden faydalanıyordu. Derslerim birebir ve kişiye özeldi. Çünkü benim branşım, her katılımcının geliştirmek istediği yönleri ya da gidermek istediği kusurları farklı olduğundan, kişiye özel bir yaklaşım da gerektiriyordu. Ben de modülümü o kişiye uygun olacak şekilde, her seferinde yeniden düzenliyordum. Bugüne kadar kapıdan mutsuz uğurladığım kimse olmadı ve atölyeye giren ilk günkü insanla son gün çıkan insan arasında mutlaka gelişime dayalı bir fark oldu. Birçok insanın hayatına dokundum ve katılımcılarımdaki bu çok çeşitlilikten de kendime birçok şey kattım.

Şimdi bunlardan neden bahsettim? Kendimi matah bir şey olarak göstermek için mi? Hayır. Bir sanat yahut kişisel gelişim atölyesine kayıt oluşturacaksanız kimden eğitim alacağınızı, size bu süreçte kimin rehberlik edeceğini, bu mentorun kim olduğunu ve kim olmadığını araştırmak, bilmek zorundasınız. Basit bir şey değil, bu kişi alanınıza girecek, hayatınıza dokunacak... Ama bir grup çalışması içerisinde ama birebir, doğrudan bir çalışma ile duyularınıza ve duygularınıza hitap edecek. Bunu yapacak kişinin kim olduğu, nereden geldiği, neler yaptığı, bu alandaki deneyiminin, geçmişinin, mentorluk iddiasında bulunduğu konudaki size karşı taleplerini kendisinin ne kadar gerçekleştirip gerçekleştiremediğinin ve bunun gibi kendini size karşı kanıtlamak durumunda olduğu birçok şeyin, hiçbir önemi yok mu? Bence olmalı. Arabanızı teslim ettiğiniz otopark görevlisine bile göz ucuyla, kuşkulu bir bakış atabiliyorken, psikolojinizi teslim edeceğiniz kişiye karşı mutlaka bazı ölçütleriniz olsun. Olmalı!

Yineliyorum. Bu kuruluşlar birer akademi değildir! DE-ĞİL-DİR! Neden üzerine basa basa söylüyorum. Çünkü gündelik hayatımda mesleğimi öğrenen bazı arkadaşlar “aaa ben de bilmem ne oyunculuk kursundan mezun oldum” gibi talihsiz cümleler kurabiliyor. Benim üzüldüğüm husus, gittiği o yerde, arkadaşımıza gerçekten bir akademide bulunduğu illüzyonu yaratılmış olması ve onun da buna inandırılmış olması. Neresinden bakarsanız bakın, insanları beklentiye sokan, asılsız vaatlerde bulunan bu yerler, insanların iyi niyetini, maddi olanaklarını ve her şeyden önce zamanlarını sömürmekten gayri vasfı olmayan kapital çukurlardır. Ve salt bu hırsla kendine katılımcı toplama gayretinde olan bir oluşumun kimseye hiçbir biçimde faydalı olabileceğine de inanmıyorum. Ve inanmadığım bir yapının içerisinde kendimizi tamamlamaya yönelik çabamıza, drama uygulamaları adı altında çocuklara dikte edilen şuursuz öğretiye, sanat okullarının kapısındaki heveskar gençlere yapılan yanlış yönlendirmelere, yaşamında bir şekilde sanatı hobi edinmiş farklı meslek gruplarından derlenen insanlar üzerinde tatmin olamayan id, ego ve süperegoya acıyor, bu uğurda tüketilen sabır, iyi niyet ve emeğe karşı gösterilen bu sinsi tutuma öfkeleniyorum.

Ehline teslim edilmeyen her iş ziyan olmuştur. Kâh kendinizi kâh eşinizi, dostunuzu, çocuklarınızı, kardeşlerinizi liyakatten uzak, bayilik almış bir çiğköfteci misali kolayca açılabilen bu tarz yerlere emanet ederken asli sorumluluk sizin. Çünkü bu konuda yeterli denetim ve uygun yönerge-yönetmelik olmadığı için tümüyle bir başıbozukluk hâkim. Elbette bunun yanında gerek eğitmen kadrosuyla gerek kurumsal kimliğiyle gerek uyguladığı eğitim modülleriyle kapısından içeri girmiş tüm insanlara iyi niyetiyle doğru dokunuşları yapabilen yetkin kuruluşlar da yok değil. İşte size düşen bu nitelikli azınlığı bulmak. Peki neye göre?

E yukarıda anlattık ya!

Yazar: Fırat Üste

Bu yazı, 27 Eylül 2023 tarihinde Arsız Sanat web sitesinde aynı başlıkla yayınlanmış olup, FRANCESCA tarafından kısaltılmıştır. Metnin orijinal versiyonuna erişmek için bkz. https://arsizsanat.com/butik-sanat-atolyeleri-ihtarnamesi/

The European Association
for Health Information and Libraries

2024

eahil2024.rsu.lv

EAHIL

June 11-14, 2024

Riga, Latvia

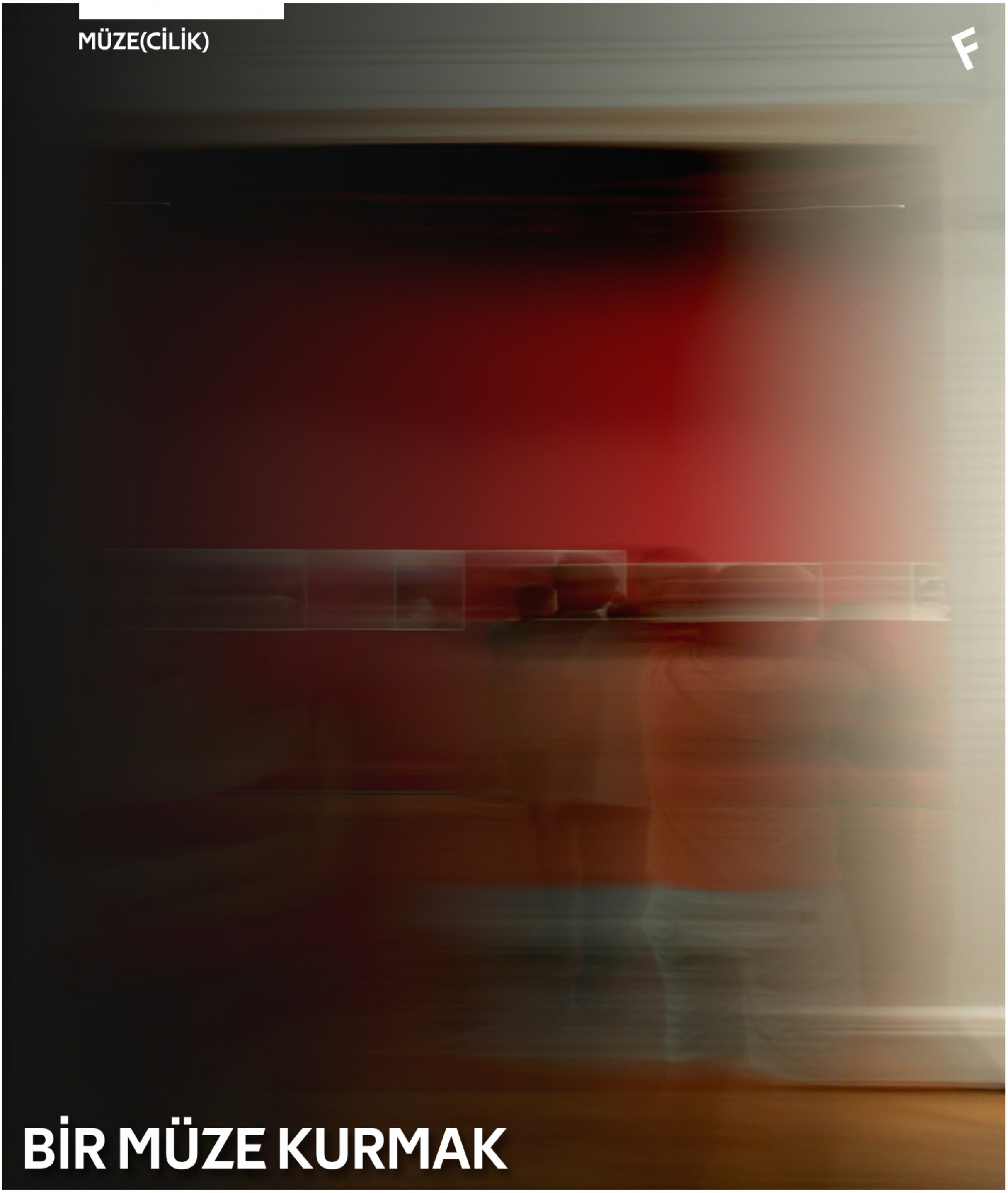

BİR MÜZE KURMAK

Müze denilen mekan otoriterdir. Dikte eder, neyin güzel, neyin çirkin olduğunu dayatır. Bir eser müzeye girmişse güzeldir, girmemişse yeterince güzel değildir fikri 20. yüzyılın başında pek çok sanatçının itiraz ettiği bir tutumdur. Modern sanat, akademik sanatın dominant tutumuna rağmen kendi rüştünü kafa göz yara yara ispat etmiş ama nihayet o da müzelerde ehlileşmiştir.

Cengiz Özdemir'in kaleminden.

SONRAKİ SAYIDA

Yaşlanan Bir Toplumda Müzenin Rolü
Pia Hovi-Assad

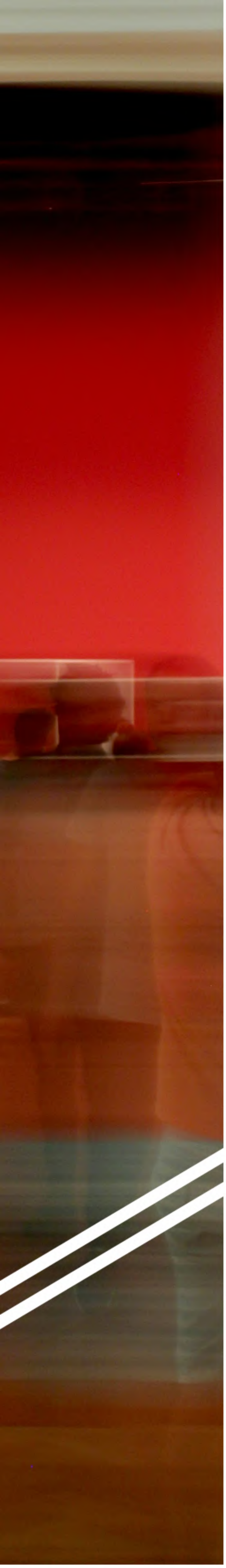

Fransızlar kadar müze meraklısı çok az toplum vardır. Paris'te neredeyse adım başı bir müzeye rastlarsınız. O kadar çok müze vardır ki bunların tamamını şöyle bir gezmek için bile aylar süren bir ikamet gerekebilir. Bu müzelerin bazıları çok popülerdir ama bazıları neredeyse hiç bilinmez. Bazı aile müzeleri misal, çok az bilinir. Yahut çok popüler olmayan bir ressamın evinin müzeleşmiş hali çok da fazla ziyaretçi çekmez. Ama varlıklarını bir şekilde sürdürürler.

Kitle turizmi icat edildikten sonra Fransızlar en iyi bildikleri şeyi, bir nesneyi, resmi, sanatçıyı ikonlaştırma işini çok iyi becerdiler. Dünyanın her yerinden insanlar bir çirkinlik abidesi olan Eyfel Kulesi'ni, sıradan bir Rönesans portresi olan Mona Lisa'yı, yahut birkaç Van Gogh resmini görmek için birbirlerini paralıyorlar. Müzelerin önünde aylar önce alınan biletlere rağmen çok uzun kuyruklar oluşuyor. Kitle turizminin amentüsü haline gelen bu eserlerin önünde birer "selfie" çektirmek varoluşun bir gerekliliği haline gelmiş. Çoğunlukla sağlam bir sanat tarihi eğitimi almamış olan bu kalabalıkların eserlerle kurdukları bağ bir anlık aidiyet, paylaşım, ispat ve unutma üzerinden şekilleniyor. Fransızlar da zaten bunu istiyor. Her yıl şehirlerine 20 milyon turist geliyor ve ortalama 35 milyar dolar harcayıp gidiyor. "Bacasız Sanayi" dedikleri bu olsa gerek.

Fransızlar sadece fiili müze kurmakla yetinmiyorlar. Andre Malraux gibi Stendhal gibi yazarları hızlarını alamayıp birer hayali müze bile kurmuşlar. Andre Malraux'un "Düşsel Müze" kitabı Türkçe'ye çevrildi ve Everest Kitap'tan basıldı. Bu kadar çok müzeleşmenin olduğu yerde müze karşıtı manifestoların, hareketlerin ortaya çıkması da son derece olağan. Hatta bence 21. yüzyılın en devrimci sanat akımlarından biri olan Street Art'ın müze karşıtı bir yanı da var. O kadar ki Paris'te bir müzeden çıkıp köşeyi dönünce Sen Nehri boyunda köprü altlarında nefis duvar resimlerini ücretsiz izlemeniz mümkün. Üstelik bu "sanat" anlık ve geçici, bir gün gördüğünüzü ertesi gün görememek mümkün. Kat kat birbirinin üzerine çizilmiş yüzlerce resim var. Müzelerin dünyaya kazık çakan otoriter tutumuna karşı her şeyin geçici olduğunu hatırlatan anarşist birer manifesto gibiler.

Müze denilen mekan otoriterdir. Dikte eder, neyin güzel, neyin çirkin olduğunu dayatır. Bir eser müzeye girmişse güzeldir, girmemişse yeterince güzel değildir fikri 20. yüzyılın başında pek çok sanatçının itiraz ettiği bir tutumdur. Modern sanat, akademik sanatın dominant tutumuna rağmen kendi rüştünü kafa göz yara yara ispat etmiş ama nihayet o da müzelerde ehlileşmiştir. Bu açıdan müzeler sanatın yaratıcı eyleminde bir yere kadar ilham verici olabilir ama bir yerden sonra "müzelere rağmen" sanat yapmak şarttır.

Kuşkusuz yakın zamana kadar bizde müzeler adeta vatandaşın gitmemesi üzerine tasarlanmıştı. Soğuk, itici, karanlık, kasvetli binalardı. Hele ilkokuldan itibaren müze "göstermek" üzerine kurgulanan tek sıra halinde, çıt çıkarmadan hızlıca resimlerin önünden geçmek eylemi, bizleri müzelerden soğutmak dışında bir işe yaramamıştır. Tanımadığın bilmediğin bir sürü ressamın önünden hızlıca geçip gitmeyi müze ziyareti sayıyoruz. Bu durum çoğu insanda çocukluktan bir önyargı oluşmasına sebep oluyor. Oysa müzelerde sanat tarihçileri, konunun uzmanları çocuklara bu resimlerin hikayelerini, ressamların hayatlarını anlatabilir. Yurtdışında örneğini çok gördüğümüz bu uygulama maalesef memleketimizde yapılmıyor.

Müze denilen mekan otoriterdir. Dikte eder, neyin güzel, neyin çirkin olduğunu dayatır.

Bir de tabii sosyal medyanın aktif olarak kullanılıp kitle eğitiminde bir aparat haline getirilmesi var. Bunun dünyada en iyi örneğini Madrid Prado Müzesi veriyor. Haftada bir Instagram'dan canlı yayınla bir sanat tarihçisi müzedeki bir eseri anlatıyor. O kadar çok izleniyor ve etkileşim alıyor ki inanmak mümkün değil ama gerçek. Müzelerimizi artık teknolojinin ve çağdaş iletişim araçlarının imkanlarından faydalanarak daha efektif kullanmak zamanı geldi de geçiyor bile.

Yazar: Cengiz Özdemir

Bu yazı, 6 Mayıs 2023'te Medyascope web sitesinde aynı başlıkla yayınlanmıştır. Yazının orijinal metnine erişmek için bkz. https://medyascope.tv/2023/05/06/cengiz-ozdemir-yazdi-bir-muze-kurmak/

JON FOSSE'UN BARIŞ ARAYIŞI

Yazdıklarımı duyuyorum. Ama görmüyorum. Hayal etmiyorum. Ve nereden geldiğini bilmiyorum. Tabii ki bana ait. Bu benim dilim ve bildiğim bir şeyi malzeme olarak kullanıyorum. Yazdığınız metnin mantığı, biçim diyebileceğim şeyi yaratıyor.

Merve Emre'nin söyleşisi.

SONRAKİ SAYIDA

Yirminci Yüzyılın Son Çeyreğinde Fransız Edebiyatının Gelişimine Bir Bakış
Nedim Samuel

Norveçli yazar onlarca yılını tuhaf ve saygıdeğer bir eser üreterek geçirdi. Ama hâlâ yazdıklarının nereden geldiğini bilmiyor.

Çok fazla yüz yüze görüşme yapmıyorsunuz.
Röportajları e-posta yoluyla yapmayı tercih ediyorum. İngilizce bile olsa yazmanın konuşmaktan daha kolay olduğunu düşünüyorum.

Konuşamadıkları için yazdıklarını iddia eden birçok yazarla görüştüm.
Evet, benim için biraz öyle. Hakkında konuşamadığımız şeyi sessizlikle geçiştirmeliyiz. Jacques Derrida'nın şu meşhur sözünü bilirsiniz: "Söyleyemediğin şeyi yazmak zorundasın." Bu benim düşünce tarzıma daha yakın.

Derrida, "Sahnede Bir Melek Yürüyor"daki ilk denemelerinizde son derece mevcut. Onun düşünce kalıplarını birçok oyun ve romanınızda, özellikle de konuşma ve sessizlik oyunları etrafında hissedebiliyoruz.
Derrida üzerine çalışmaya 1979 yılında başladım. En azından burada, Norveç'te üniversite ya da üniversitenin ruhu Marksizm'den çok etkilenmişti. Akademisyenler, yazarlar ve bunun gibi insanlar arasında çok güçlü olan aşırı Maoist bir partimiz vardı. Benim için bile zamanın ruhu buydu. Sosyoloji okumaya başladım. Ve bunun tamamen aptalca olduğunu hissettim. Bu düşünme biçimi, bu pozitivist hesaplama biçimi hiçbir şey ifade etmiyordu. Ben de felsefeye geçtim. O yıllarda Marx'tan Fransız post-yapısalcılarına büyük bir değişim vardı. Derrida'yı ilk kez Norveç kırsalında bir yerde okuduğumu hatırlıyorum. "Of Grammatology "nin Danca çevirisiydi. "Of Grammatology" bir şekilde beni etkiledi. Sonra karşılaştırmalı edebiyat okumaya başladım. O zamana kadar ilk romanımı ve çeşitli edebi şeyler yazmıştım. Roman teorisi benim ana konumdu. Bu teorilerde temel kavram olarak hep anlatıcı vardı: anlatıcı, kişi, karakter, bakış açıları arasındaki ilişki. Bunlar yeterince önemliydi ama yine de bir kurgu teorisi için temel kavramın sözlü gelenekten gelen anlatıcı olmaması gerektiğini hissettim. Yazar olmalıydı. Yazarı, yazılanın bedensel bir parçası, yazınıza giren maddesellik olarak düşündüm. Ve kendi küçük anlatı teorimi ya da yazılı kurgu teorimi, ana kavram olarak yazarla birlikte yazmak istedim. Bu da müzik yapmaktan geliyordu. Yazdığım ilk metin, on iki ya da on üç yaşındayken bir şarkının sözleriydi. Bazı şiirler ve küçük öyküler yazdım. Okul için değil de kendim için ve kendi başıma yazdığımda bunun çok özel olduğunu hissettim. Kalmaktan hoşlandığım bir yer bulmuştum.

Bize o yerden bahsedebilir misiniz?
Güvenli bir yer. Ve hala on iki yaşındayken kendi başıma bulduğum yer. Şimdi altmış iki yaşındayım ve o yer ben değilim ama bir şekilde benim içimde. Bir insan olarak benden farklı. Normalde ben Jon'um derim. Bir de resmi bir imajım var. Bu Jon Fosse. Ama yazarın adı yok. Orası dinlemek ve hareket etmek içindir ve kalmak için çok güvenli bir yerdir. Ama aynı zamanda korkutucu da olabilir, çünkü bilinmeyene girmem için bir rota. Zihnimin sınırlarına gitmem ve bu sınırları geçmem gerekiyor. Ve eğer kendinizi çok kırılgan hissediyorsanız bu sınırları aşmak korkutucu. Birkaç yıl boyunca böyleydim. Kendi şeylerimi yazmaya cesaret edemiyordum çünkü kendi içimdeki bu sınırları aşmaktan korkuyordum. İyi yazdığım zaman, üzerine yazdığım şeyin zaten yazılmış olduğuna dair çok net ve belirgin bir his var içimde. Orada bir yerde. Sadece kaybolmadan önce yazmam gerekiyor.

Fiyorttaki bilinmezliği, karanlığı ve suyun durgunluğunu düşünüyordum. Çocukluğunuzun büyük bir bölümünü orada geçirdiniz. Orada olmak, eserinizin ruh halini görselleştirmeme veya hissetmeme yardımcı oldu.
Büyüdüğümde ben ve çevremdeki diğer çocuklar çok özgür yetiştirildik. Yedi, sekiz yaşlarındayken tek başımıza tekneyle açılmamıza izin verilirdi. Ve çocukluğuma dair en güzel anılarımdan bazıları, özellikle yaz aylarında ya da sonbaharın başlarında, öğleden sonraları ve geceleri balık tutmak için babamla birlikte tekneye çıktığım zamanlardı. Hava kararırken teknede, bu manzarada, bu kıyıda olma deneyimi - resim kelimesini sevmiyorum ama bu daha çok bir renk ya da ses gibi hissettiğim bir tür resim. Yazarken hiçbir şeyi net ya da gerçek anlamda hayal etmiyorum. Bu bir dinleme eylemi. Bir şeyi dinliyorum.

Ne duyuyorsunuz peki?
Yazdıklarımı duyuyorum. Ama görmüyorum. Hayal etmiyorum. Ve nereden geldiğini bilmiyorum. Tabii ki bana ait. Bu benim dilim ve bildiğim bir şeyi malzeme olarak kullanıyorum. Yazdığınız metnin mantığı, biçim diyebileceğim şeyi yaratıyor. İçerik biçime aittir ve her metin için yeni bir biçim oluşturmanız gerekir. Ve bu biçim büyük ölçüde evren diyebileceğim şeyle bağlantılıdır. Ben bir evren yaratıyorum.

Ama evrenlerinizin hepsi birbirine bağlı. Bir mantığı ve biçimi paylaşıyorlar. Çoğu zaman karakterleri ya da en azından karakter isimlerini paylaşıyorlar.
Bu da işin diğer tarafı. Bir evren olmalılar, eşsiz bir evren. Ama aynı zamanda birbirleriyle bağlantılılar. Aynı isimleri tekrar tekrar ve aşağı yukarı aynı yerlerde kullanıyorum. Ve aynı motifler tekrarlanıyor. Pek çok insan boğuluyor ya da pencereden dışarı bakıyor, genellikle denize ya da fiyortlara doğru. Bu biraz, daha önce pek çok kişinin yaptığı gibi, başka bir ağacın resmini yapan bir ressam olmak gibi, ama bunu kendi tarzıyla yapıyor. Ve çoğu zaman iyi bir ressam aynı motifi tekrar tekrar kullanır ve her seferinde yeni bir imge yaratır. Umarım ben de aynı şeyi yapmayı başarabilirim.

Din ve edebiyat sizin için nasıl bir araya geliyor?
Hayatımda bu bilinmeyene girmekle ilgili bir tür dini dönüş yaşadım. Ateisttim ama yazdığımda ne olduğunu, bunu neyin gerçekleştirdiğini açıklayamıyordum. Nereden geliyordu? Buna cevap veremiyordum. Beyni her zaman bilimsel bir şekilde açıklayabilirsiniz ama onun ışığını ya da ruhunu yakalayamazsınız. Bu başka bir şey. Edebiyatın kendisi, edebiyat teorisinin bildiğinden daha fazlasını bilir.

Çocukluk hakkında çok güzel yazıyorsunuz. Çocukluk paradokstan arınmış bir zaman mıdır? Masumiyetten?
Bundan bahsetmek zorundayım çünkü bu benim için çok temel bir konu: yedi yaşındayken bir kaza nedeniyle ölümle burun buruna geldim. Ve sonra, oradan [uzağı işaret ediyor], kendimi burada otururken görebiliyordum - kendimi böyle gördüm. Her şey huzurluydu, evime baktım ve doktora giderken onları son kez gördüğüme emin oldum. Her şey parıldıyordu ve çok huzurluydu, çok mutlu bir durumdu, ışık parçacıklarından oluşan bir bulut gibiydi. Bu deneyim çocukluğumda yaşadığım en önemli deneyimdir. Ve hem iyi hem de kötü yönleriyle bir insan olarak benim için çok biçimlendirici oldu. Sanırım beni bir tür sanatçı olarak yarattı.

Önce tüm romanlarınızı okudum, sonra da tüm oyunlarınızı. Oyunlarınızla ilgili bana ilginç gelen şey, genellikle cinsel kıskançlığın en sıkıştırılmış ve acı verici tasvirlerine yönelmeleri. Romanlarınızda bu çok daha sessiz ya da en azından büyük ölçüde arka plana itilmiş.
Bir oyun için en iyi konu kıskançlıktır. Antik çağlara kadar uzanır: sahneye iki kişi koyun ve sonra üçüncü bir kişinin girmesine izin verin. İşte o zaman bir anda dramaya sahip olursunuz. "Anne ve Çocuk" gibi bazı oyunlarımda yaptığım gibi, iki kişi arasında bile drama yapmak mümkündür.

Belki de en sevdiğim oyunlarınızdan biri olan "Dream of Autumn" da çok güzel bir repliğiniz var. Bir adam ve bir kadın bir bankta oturmuş, flört ediyorlar, adamın evliliğiyle kesintiye uğrayan aşk ilişkilerini tazeliyorlar. Ve adam kadına şöyle bir şey söylüyor: "Ben aşka inanmıyorum. O tür bir aşka değil, babaları çocuklarından ayıran aşka."
Aptalca bir fikir değildi bu.

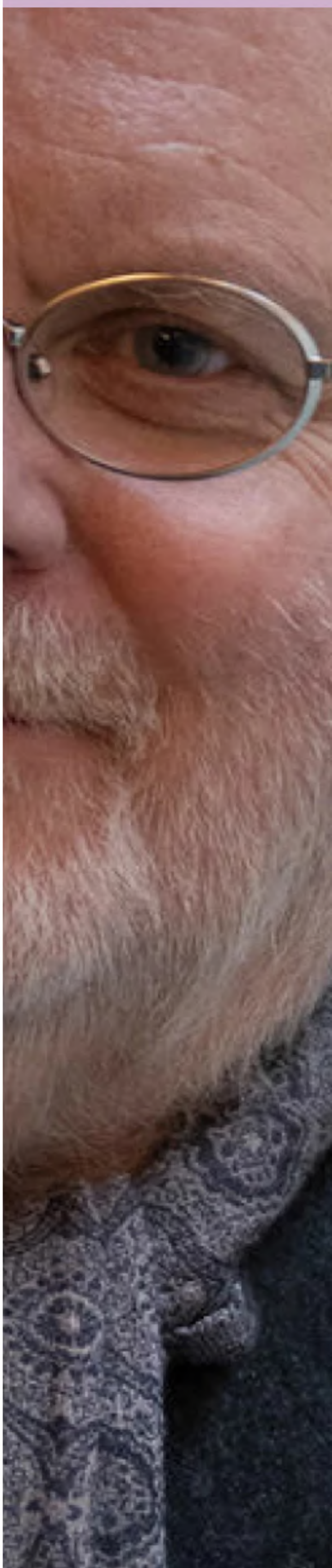

Söyleşi: Merve Emre, The New Yorker

Bu röportaj, 13 Kasım 2022 tarihinde The New Yorker web sitesinde "Jon Fosse's Search For Peace" başlığıyla yayınlanmış ve FRANCESCA tarafından Türkçeye çevrilerek kısaltılmıştır. Röportajın orijinal metnine erişmek için bkz. https://www.newyorker.com/culture/the-new-yorker-interview/jon-fosses-search-for-peace

NEW GREEK
CLASSICS
AWARDED
FESTIVALS
PREMIERES
CINOBO
FAVOURITES
MUST SEE
COLLECTIONS
BIG SHORT
GUEST PICKS
cinobo.com

.com

cinema no borders

GHOSTLY KISSES: MÜZİKTE EN SEVDİĞİM DÖNEM 90'LARIN SONU

Diğeriyle yakınlık ve kaynaşma ihtiyacını, duygusal bir güvenlik ihtiyacını idealize ediyorum. Sanırım derinlerde, her zaman diğerinin tamamen doğru olmadığından korkuyorum. Birine güvenmem ve tamamen kendim olmam zaman alıyor.

Lulibo'nun (Lu) röportajı.

SONRAKİ SAYIDA

Nooriyah
Zab Mustefa

Fransız-Kanadalı bir şarkıcı-söz yazarı olan Margaux Sauvé, müzikal yaratıcılığını Ghostly Kisses olarak bilinen büyüleyici proje aracılığıyla yönlendiriyor. Kökleri Quebec'e sıkı sıkıya bağlı olan sanatçı, benzersiz sesiyle izleyicileri büyülüyor. Saygın bir İngiliz plak şirketi olan Akira Records, Margaux'nun yeteneklerini gururla temsil ediyor. "Hayalet Öpücükler" lakabı, William Faulkner'ın dokunaklı şiiri "Une ballade des dames perdues"dan, özellikle de "Ve dudaklarımı küçük hayalet öpücüklerle fırçala" dizesinden ilham alır. Clash dergisi, Margaux'nun müziğini ruhani, hayatımızın gelip geçici yönlerini aşan ve bizi tanımlayan temel yönlerle boğuşan etkileyici bir şekilde tanımlıyor.

Ghostly Kisses lakabının yaptığınız müzik tarzını nasıl yansıttığını merak ediyorum.
Bence 'Ghostly Kisses' adı projenin kalbini temsil ediyor. Esas olarak sesimin belirli havai dokularını ve sözlerimdeki tüm romantizmi, her yerde bulunan konuyu kişileştiriyor.

Beş yaşınızdan beri müzikle iç içesiniz, ancak hangi noktada daha fazla zaman ayırmaya ve kariyer olarak müziğe devam etmeye karar verdiniz?
Üniversitede okurken her şey değişti. Çalışmalarımda derinleşirken, bir yaratıcılık patlaması yaşadım ve garip bir şekilde daha önce hiç yapmadığım şeyleri şarkı yazmaya, piyanoda çalıp bestelemeye ve şarkı söylemeye başladım. Sanırım uzun süre sesimde düzgün bir şarkıcı olmak için yeterli güç olmadığını düşündüm. Performans ve disipline dayalı bir eğitim almış eğitimli bir kemancıydım ve dürüst olmak gerekirse solist olabileceğimi asla hayal etmemiştim. Çalışmalarımın sonunda şarkılarımı ve bestelerimi Dragos Chiriac'a gösterdim ve sesimi sevdiğini ve şarkılarımda benimle çalışmak istediğini söyledi. Her şey böyle başladı.

Psikoloji okuduğunuz süre boyunca, akademik hayatınızın sanatsal çabalarınızın önüne geçtiğini hissettiniz mi? Gerçekten psikolog olmak istiyor muydunuz?
Başlangıçta, gerçekten psikoloji alanında kariyer yapmak istedim. Bu konuda gerçekten tutkuluydum ve insanı anlamak istiyordum. İnsan etkileşimlerini, kişilikleri vb. anlamak benim için hala çok büyüleyici. Ama o zamanlar, bir terapistin rolünün ne olduğunu araştırıp anladıkça, bunun bana göre olmadığını daha çok anladım. İşte o an yaratıcılığım patladı ve birden sesimi kullanma ihtiyacı duydum.

Müziğinizi daha önce oldukça melankolik olarak tanımlamıştınız... Peki müziğinizde sizi daha çok hüzünlü bir ruh haline çeken şey nedir sizce?
Ergenlik yıllarımın sonunda bir depresyon geçirdim. Bugün hala bununla uğraşmak zorundayım. Sanırım bu sadece benim bir parçam ve şarkı yazarken bu karanlık yanım kelimelere dökülüyor. Neyse ki, müzik bana bu karanlık düşünceleri sanat yoluyla ifade etmem için bir alan sağlıyor.

Aşkın sizin için ne anlama geldiği ve ideal birlikteliğinizin nasıl olduğu hakkında fikirlerinizi almak harika olur.
Diğeriyle yakınlık ve kaynaşma ihtiyacını, duygusal bir güvenlik ihtiyacını idealize ediyorum. Sanırım derinlerde, her zaman diğerinin tamamen doğru olmadığından korkuyorum. Birine güvenmem ve tamamen kendim olmam zaman alıyor. Gençliğimde yaşadığım bazı duygusal güvensizliklerden etkilendiğimi düşünüyorum. Sanırım bu hala romantik ilişkilerimde ve kişisel aşk yorumumda tezahür ediyor ve şarkılarımı ve şarkıların ruh halini çok etkiliyor.

Konuyla ilgili olarak, "Touch" ilk duyduğumda beni çok etkilemişti ve vokal melodilerinizin çok çekici olduğunu düşündüm. Bize parçanın yaratım sürecinden bahseder misiniz?
Louis-Étienne akorları besteledi ve hepsinin bir yaylılar topluluğu tarafından çalınacağı fikrini ortaya attı. Bana akorları gösterdi ve ilk başta bundan gerçekten emin değildim, her şeyin biraz tuhaf olduğunu düşündüm, haha. Ama sonra, o akşam, bu akorları karıştırdık, Louis dairemdeki küçük Yamaha reface CP'mde ve ben bir melodi bulmak için şarkı söylüyordum. Birkaç saat sonra şarkı elimizdeydi ve şimdiden büyülüydü. Louis bu konuda tamamen haklıydı ve her şeyin çaba harcamadan kolayca bir araya geldiği zamanlardan biriydi. Bunun olması inanılmaz.

Louis-Etienne ile ne zaman tanıştınız ve onun 'Ghostly Kisses'in sesini hayata geçirmeye yardımcı olacak doğru kişi olduğunu nasıl bildiniz?
Son anda Montreal'de bir grup açmam istendi. Sanırım Ghostly Kisses olarak ikinci şovumdu. Çalacak kimsem yoktu, bu yüzden Quebec City'de ortak arkadaşlarım aracılığıyla tanıştığım Louis-Etienne'den piyano çalmasını istedim. Antrenman için buluştuk ve oynamaya başlar başlamaz Royksopp ve Susanne Sundfor'un "Running to the Sea" şarkısını çaldı. Bundan daha önce kimseye bahsetmemiştim ama şimdiye kadarki en sevdiğim şarkılardan biriydi ve muhtemelen şarkı söylemeye başlamam için bana en çok ilham veren şarkıydı. Müzikal olarak kesinlikle ilk görüşte aşktı. Şarkıyı şovda cover olarak bile yaptık. O an birlikte oynamaya başladık ve hiç durmadık. Aynı zevke ve gerçekten iyi bir iletişime sahibiz, bu yüzden birlikte çalışmak gerçekten çok kolay ve eğlenceli.

Müzikte en sevdiğiniz dönem ve neden?
Sanırım müzikte en sevdiğim dönem 90'ların sonu / 2000'lerin başı. Parachutes – Coldplay (2000), No Angel (1999) ve Life For Rent (2003) – Dido, Bury The Hatchet (1999) – The Cranberries gibi albümler defalarca dinlediğim ilk tam albümlerden birkaç örnek. Bu albümleri kardeşim ve babamla arabada dinlediğimiz anılarım var. Sonsuza dek bilinçsizce üzerimde etkileri olacaklarını düşünüyorum. Gerçekten gençliğimin anılarını ve nostaljik duygularını getiriyorlar.

Canlı şovlarınızda nasıl bir atmosfer yaratmaya çalışıyorsunuz? Bunu yaratmaya nasıl başlıyorsunuz?
3 müzisyenle canlı çalıyorum; Anahtarlar ve sentezlerde Louis-Étienne, gitar ve vokalde Antoine ve davulda Alex. Ayrıca ses mühendisimiz David ve ışık mühendisimiz Xavier var. Gösteri, şarkıların duygularına vurgu yapmak için gizemli ve buğulu bir atmosfer yaratmak için görsel olarak inşa edildi. Sadece piyano sesiyle yorumlanan "Zombie" ile samimi anlar ve "Barcelona Boy" veya "Touch" ile yoğunluğun dorukta olduğu diğer tam grup anları gibi şarkılar arasında mümkün olduğunca fazla kontrast yaratmaya çalışıyorum.

Röportaj: Lulibo (Lu)

Bu yazı, Stereofox'un web sitesinde Mayıs 2020'de yayınlanan röportajın FRANCESCA tarafından kısaltılarak Türkçeye çevrilmiş versiyonudur. Orijinal metin için bkz. https://www.stereofox.com/interviews/interview-ghostly-kisses/#

YouTube'da Dinle!

Empty Note (Acoustic)
https://www.youtube.com/watch?v=u1TM1sqoaMI
03:35

The City Holds My Heart
https://www.youtube.com/watch?v=Tj149G4DKD8
04:15

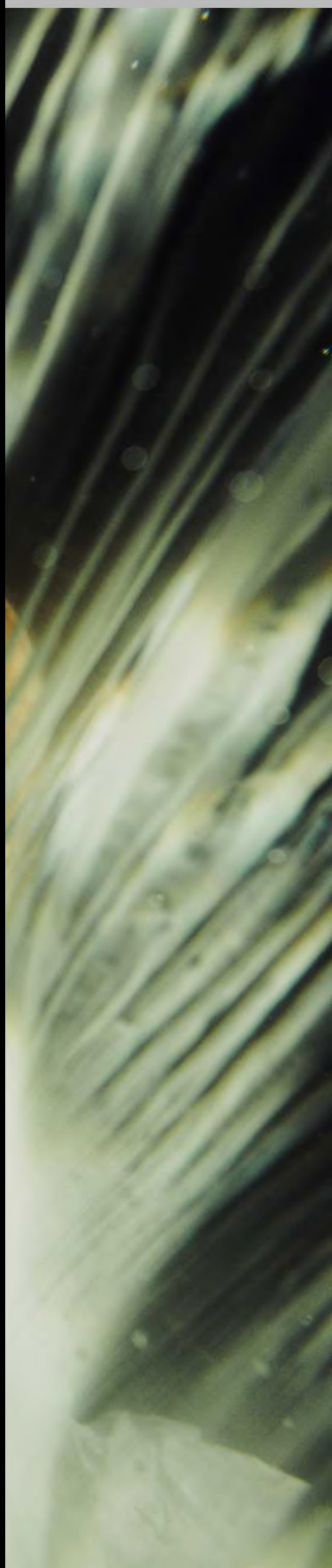

Kıbrıs'ın bebek ve çocuklar için
ilk ve tek e-kitap yayınevi

Pirilli Kitap

Cyprus Diaspora Forum 2024

Forum, kendi ülkelerindeki diaspora Kıbrıslılarıyla ağ kurmak, Kıbrıs'a geri dönen Kıbrıslılarla etkileşim kurmak ve adada yatırım yapmış ya da kalıcı olarak yerleşmiş yabancı uyruklulardan Kıbrıs'ın çeşitli avantajlarını dinlemek isteyen yerel ve uluslararası topluluklara yöneliktir.

www.cyprusdiasporaforum.com Limasol 6-9 Mart 2024

Spring '24 Cyprus IPE Exhibition

Katılımın ücretsiz olduğu bu etkinlik, yabancı dil okulu sahipleri ve öğretmenleri, devlet okulu öğretmenleri, özel öğretmenler, çevirmenler ve tüm yabancı dil öğretim profesyonellerine yönelik bir içerik sunmaktadır. National Geographic, Oxford University Press, Pearson gibi yayınevleri, etkinliğin katılımcı yayınevleri arasında yer almaktadır.

www.ip-exhibitions.eu/events/spring-24-cyprus-ip-exhibition
Limasol 30 Mart 2024

32. Devlet Fotoğraf Yarışması

Kültür Dairesi, 32. Devlet Fotoğraf Yarışması için başvuru kabul edeceğini duyurdu. Yarışma, 6 kategoride düzenleniyor ve başvurular internet üzerinden alınıyor. Kültür Dairesi Müdürü Şirin Zaimağaoğlu, *"Yarışmaya çağın gerektirdiği yaratıcı bakış açılarını katarak Kıbrıs Türk fotoğraf sanatının standartlarını yükseltmeyi amaçlıyoruz."* dedi.

www.kultur.gov.ct.tr KKTC Şubat-Nisan 2024

Tartüf 24

Lefkoşa Belediye Tiyatrosu, büyük mizah ustası Moliere'in 17 yüzyılda yazdığı, bir başka büyük yazar Nazım Hikmet'in 20 yüzyılda yeniden kurgulayarak uyarladığı "Tartüf 59" oyununu, Yaşar Ersoy'un çağdaş yorumu ve yönetimiyle 2024'de, "Tartüf 24" adıyla sunuyor. Bu ay toplam dört kez sahnelenecek oyunun ilk ikisi için biletler tükendi bile!

https://biletinial.com Lefkoşa 9-23 Şubat 2024

"I don't do drugs. I am drugs."

FRANCESCA

GELECEK SAYIDA

Kütüphane-Arşiv-Müze Kültürü e-Dergisi

IŞIK TÜCCARLARI

ARŞİVİ YAYINLAMAK • YAŞLANAN BİR TOPLUMDA MÜZELERİN ROLÜ

OSMANLI KÜTÜPHANE TARİHİNİ YAZMAK • DİJİTAL YAKINSAMAYA GİRİŞ

PARİS KÜTÜPHANE OKULU • SANAT GALERİLERİ NE İŞE YARAR? • NOORIYAH

DIGITAL PRESERVATION FOR LIBRARIES, ARCHIVES, AND MUSEUMS

SECOND EDITION

EDWARD M. CORRADO &
HEATHER MOULAISON SANDY